

Veto

Veto* Decreto

Geen leute vandaag, geen taalspelletjes op deze plaats. Deze week is het bittere ernst. Binnen in dit nummer zit nóg een Veto, een veto tegen het mammoetdecreet van onderwijsminister Daniël Coens. Lezen, die/dat Veto.

* De Lukse

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 17, 1990-1991, NUMMER 15, MAANDAG 14 JANUARI 1991

BEZETTING - Vorige week woensdag drongen studentenafgevaardigden van VUB, RUG en KU Leuven binnen in de partijgebouwen van de coalitiepartijen. Hun bedoeling was de partijvoorzitters van de CVP, de VU en de SP een tekst met hun gezamenlijk eisenplatform te laten ondertekenen. Daarmee wilden ze nogmaals uiten geven aan hun ongenoegen over het ontwerpdecreet Coens. De mogelijke invoering van een oriënteringsexamen, een studiepuntenstelsel en een vijfde jaar voor aggregatie, van de forfaitaire betoelaging van de universiteiten en de universitaire expansie, blijven immers in het decreet staan. Over de inhoud van en de achtergronden bij het decreet handelt ons extra nummer. In deze Veto meer over hoe de acties verlopen zijn. Op pag. 6. (foto Renaat Schrooten)

StER blijft weer stillestaan te L. Sensibiliseren en aktiveren tegen rassenhaat

Binnenkort gaat de Leuvense regionale werkgroep van 'Studenten tegen Racisme' voor de tweede keer van start met een anti-racisme campagne. Gedurende de tweede helft van februari worden er allerlei activiteiten op het getouw gezet, die er net als vorig jaar op gericht zijn om via informatie en sensibilisering een brede beweging op gang te brengen tegen het opkomende racisme. Bedoeling is dat de universitaire gemeenschap zich uitdrukkelijk uitspreekt tegen onverdraagzaamheid en xenofobie en voor een multi-kulturele en multi-rationale samenleving. Een ambitieus opzet.

In het voorjaar van 1988 werd in Antwerpen voor het eerst van start gegaan met de actie 'Scholen Zonder Racisme'. Met die actie wilden Antwerpse jongeren reageren tegen de verontruste verkiezingsuitslag van het Vlaams Blok in Antwerpen bij de parlementsverkiezingen in december 1987. Tegen de sfeer van haat en racisme die door het Vlaams Blok wordt gecreëerd, wilden de leerlingen van verschillende middelbare scholen zich afzetten met een groots opgezette petitie. Doelstelling was dat 60% van de schoolgemeenschap zich zou uitspreken tegen elke vorm van racisme op school en in de maatschappij. De positieve aktie bestond in de eerste plaats uit het introduceren van alternatieve lessen rond de problematiek van het racisme.

Makak

De aktie werd een groot sukses. Verschillende scholen sloten zich er bij aan en haalden ook de 60%, waardoor zij de titel van 'School Zonder Racisme' verdienden. Bovendien kreeg het initiatief van officiële zijde erkenning en steun. Dat was niet naar de zin van het Vlaams

Blok, dat in de tegenaanval ging met de enquête 'Heb jij ook een progressieve leraar?'. Het Blok, Filip Dewinter op kop, wilde de leerlingen er toe aanzetten hun 'linkse leerkrachten aan te geven' om met die informatie een zwartboek samen te stellen.

Het sukses van de 'Scholen Zonder Racisme' werkte aanstekelijk. Aan de Antwerpse Universitaire Fakulteiten Sint-Ignatius (Ufsia) werd de idee al snel overgenomen, en onder hun impuls gingen men in 1989 van start met een gekoördineerde Vlaamse StER-aktie. Aan verschillende Vlaamse universiteiten en hogescholen werden StER-kernen opgericht, die elk hun eigen activiteitenkalender samenstelden, in onderling overleg met regionale komitees en een nationaal StER-komitee. Het sekretariaat van dat nationale StER-komitee is gevestigd in de kantoren van de Leuvense Sociale Raad. De Leuvense Ster-kern maakte bij haar oprichting dan ook gebruik van de structuur van de Leuvense studentenbeweging. Het is de bedoeling om via de normale kringwerking zoveel mogelijk studenten te bereiken en te motiveren om mee te werken met de Ster-akties.

Vorig jaar hield StER ook hier in

Leuven een petitie-aktie: meer dan 4200 personen, studenten en profen ondertekenden toen de oproep voor een universiteit zonder racisme. Daarmee verbonden zij zich ertoe alle uitingen van racisme en diskriminatie uit de universiteit te weren. Bovendien verklaarden de ondertekenaars dat de universiteit, vanuit haar wetenschappelijke opdracht, alle vooroordelen en racistische pseudoargumenten moet weerleggen, en in haar lessenpakket ook aandacht moet besteden aan andere culturen dan de West-Europese. Twee fakulteiten, Pedagogische en Psychologische Wetenschappen en Sociale Wetenschappen haalden de kaap van de 60% en werden bedacht met de titel 'Fakulteit Zonder Racisme'. In totaal haalden trouwens acht verschillende richtingen die zestig procent, sommige ruimschoots, maar aan andere richtingen van dezelfde fakulteit cirkuleerde de petitie dan weer niet, omdat de organisatie nog niet volledig op punt stond.

Kompetitie

De campagne voor een universiteit en hogeschool zonder racisme situeerde zichzelf vanaf het begin in een ruimere maatschappelijke beweging tegen racisme en diskriminatie. Daarom nam StER ook deel aan de internationale dag tegen het racisme die op 21 maart werd gehouden en die is ingesteld door de Verenigde Naties na het neerslaan van de opstand te Sharpeville in Zuid Afrika. Jaarlijks wil men omstreets die datum

vervolg op p.2

Debrock versus Dillemans Onderwijsraad op de helling

Dat er de laatste tijd een ware malaise heerst op Onderwijsraad (OWR) kan bezwaarlijk ontkend worden. Ergens op een stoffig bureau liggen een aantal degelijke adviezen van OWR te verkommen. De leden van de raad weten niet of ze na de (eventuele) toekenning van een nieuw mandaat nog lid zullen zijn. Men weet zelfs niet of er hoegenaamd een nieuw mandaat zal komen voor OWR. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er dit jaar amper sprake kan zijn van een degelijke, volwaardige werking van de Onderwijsraad. De onvrede van het BAR (Buro Akademische Raad) met het voorstel van OWR aangaande haar taak en samenstelling is hieraan zeker niet vreemd.

In het academiejaar '86-'87 (op 6 mei 1987 om precies te zijn) werd OWR opgericht, met als taak advies te verstrekken en studies uit te voeren inzake onderwijsaangelegenheden. Men had toen echter nog een kleinschalig pilootproject voor ogen, dat bij negatieve evaluatie dadelijk zou worden opgeheven. Tot verrassing en vreugde van velen (tot spijt en ergernis van sommige anderen) leverde OWR puik werk. Dat leidde ertoe dat haar mandaat nog tweemaal ad hoc werd verlengd. Tot dit jaar dus. Het grote probleem is nu dat OWR meerdere malen adviezen heeft geformuleerd die rechtstreeks indruisen tegen de ideeën die het BAR er op na houdt (denken we maar aan het negatieve advies dat OWR gaf over polyvalente kandidaturen aan de KU Leuven). Wat de toestand nog erger maakt: academische raad heeft die adviezen goedgekeurd.

tiedoortromming te garanderen". Men zou namelijk de groepsvoorzitters lid kunnen maken van OWR of van een bureau van OWR.

Beide opties werden door OWR en Kringraad verworpen. De discussies die op OWR gevoerd worden, moeten immers voldoende fundamenteel zijn. Dat houdt in dat er aan de basis geen rekening mag gehouden worden met politieke of financiële implicaties. Die komen pas aan bod bij de bespreking van de adviezen, zegge op het BAR en op academische raad. Door nu een aantal BAR-leden op te nemen in OWR, gaan de discussies op voorhand al in een bepaalde richting gestuurd worden. Dat is niet zo ondenkbaar als je ziet dat personen die op fundamenteel niveau over een advies discussiëren, tevens op hoger niveau over datzelfde advies moeten beslissen.

De tweede optie was om de groepsvoorzitters op te nemen in een bureau OWR. Dit zou voorgaande problemen echter nog scherper doen uitkomen. Op een bureau worden immers de agenda opgesteld en de discussies voorbereid voor de vergaderingen. De leden van een bureau moeten dan ook een grondige dossierkennis hebben en goed op de hoogte zijn van de problematiek. Twee zaken die nogal gevoelig liggen voor de groepsvoorzitters: ten eerste moet men, om de functie van groepsvoorzitter te bekleden, geen onderwijsdeskundt zijn en ten tweede is de taak van een groepsvoorzitter reeds een full-time bezigheid, waardoor het voor hem heel moeilijk zal worden tijd vrij te maken om op de hoogte te blijven van de problematieken en zich in te werken in de dossiers.

De oplossing volgens Kringraad om de wederzijdse informatiedoorstroming

vervolg op p.2

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie houdt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Franky (1)

Dat het decreet Coens een blok aan het been van vele studenten is, is allang geweten. Welke het officiële studentenspunt inzake het decreet is, zou ook duidelijk moeten zijn, de studenten werden immers geacht tijdens de betogingen leuzen te scanderen om hun eisen kracht bij te zetten. (Al wat ik de effectiviteit niet van 'officiële' slogans die Coens de wei in wezen, of een verband zochten tussen Daniël en bepaalde lichaamsdelen, maar dit terzijde).

Het is vrij evident dat de studenten niet akkoord (mogen) gaan met de politieke spelletjes die in België al eens gespeeld worden, en in verband met het decreet hebben we dat ook vrij duidelijk laten blijken. Daarnaast ijveren de studenten voor inspraak. De studenten kunnen inderdaad een constructieve bijdrage leveren in een gesprek over een onderwerp dat hen aangaat. Op dit vlak trokken de studenten en de verantwoordelijken van de verschillende faculteiten aan dezelfde koord. Mooi zo, zou je zeggen, voor wat het punt 'inspraak' betreft staan we niet alleen. Zeker als je weet dat politieke partners evenmin geraadpleegd werden. Allemaal argumenten tegen de gang van zaken bij de ontwikkeling van het decreet.

Maar ik weet niet waar Veto's of Loko's intellectuele eerlijkheid blijft als ze dan, ik citeer "meer dan een bladzijde aan SP-voorman Frank Vandembroucke schenken" om zijn en de SP-opinie over het decreet te verkopen. Dit roept bij mij twee vragen op: Wie verwijt wie poli-

tieke spelletjes te spelen? Dit noem ik pure hypocrisie! En worden de VU, Agalev, Vlaams Blok en andere partijen ook uitgenodigd om de studenten strop om de mond te smeren en in het 'studentenweekblad' een politiek pamflet te plaatsen? Ik begrijp niet dat Veto zo weinig trots is op het feit dat ze de mond van de Leuvense studenten genoemd wordt.

Steven op 't Roodt

Franky (2)

SP-voorzitter Frank Vandembroucke beweert dat hij niet gelukkig is met het universitair expansiedecreet. Meer zelfs, tot mijn verbazing, zegt hij: "Het kwam enkel tot stand omdat Coens per se zo'n expansie wilde verwezenlijken. De SP heeft hierin geprobeerd om de schade minimaal te houden." Vreemd, naar mijn weten, was juist de Antwerpse socialistische minister Colla gewonnen voor een uitbreiding van het RUCA met verschillende nieuwe faculteiten. De bedoeling was het RUCA uit de financiële put te halen door massa's nieuwe studenten aan te trekken.

Gelukkig stootte dit voorstel op algemene afkeuring van de andere onderhandelaren. Trouwens waarom gebruikte de SP met zelfs wel al haar invloed om de oriënteringsproef uit het decreet te laten schrappen, maar niet om de universitaire expansie tegen te houden? Dit lijkt me, zacht uitgedrukt, nogal verdacht.

Jeroen De Smet

Ster

← vervolg van p.1

een Optocht voor Vriendschap en Geleukheid houden.

Al met al was het resultaat vorig jaar een behoorlijke opsteker. Naast de petitiekampagne werden er aan verschillende faculteiten ook STeR-kernen opgericht die dit jaar de actie kunnen ondersteunen en de werking naar de basis nog kunnen verbeteren. Informatie is de belangrijkste component van die werking. Vorig jaar was er trouwens een vrij heftig dispuut ontstaan naar aanleiding van de petitie-actie: het VTK weigerde de petitie onder haar studenten te verspreiden, omdat die aktievorm naar hun mening een te sterk competitielement bevatte, en te weinig op informatieve campagnes was gestoeld. De

kontroverse die daarrond binnen het VTK zelf op gang kwam leidde alvast tot de oprichting van een STeR-kern bij de burgies.

Inhoudelijk

Dit jaar zal het bij de STeR-akties zeker niet aan informatie ontbreken: kern van het programma van een anti-racistische week in februari zijn twee grote debatavonden waarin vooral het inhoudelijke centraal staat, en niet, zoals zo vaak gebeurt de laatste tijd, de bekendheid van de deelnemers. Het eerste debat gaat door op dinsdag 19 februari in de Kleine Aula rond het thema 'Mogen migranten meespelen?'. Paula D'Hondt zal hier vertegenwoordigd worden door haar kabinetmedewerker Hoosen Boekris. Verder nemen er nog mensen deel van 'tweede generatie vzw'. Van de 'Vereniging van islamitische leerkrachten' en van 'Open Grenzen vzw'. Op woensdag 20 februari in auditorium AG in de Minderbroedersstraat vindt een tweede gespreksavond plaats over de 'apartheidsdages' van de geneesheren in spe aan de KUL. Een nog onbekende moderator zal de woordenstrijd tussen enerzijds Hélène Passtoors (ANC) en Martine Vandermeulen (Medicus Mundi) en anderzijds waarschijnlijk de professoren Fevery (dekaan geneeskunde) en Rutgeers (stageleider) in goede banen proberen te leiden. Na het debat worden er ook nog een petitie en een referendum over de apartheidsdages gepland.

Daarnaast worden er tijdens deze anti-racistische week ook nog alternatieve gastkolleges georganiseerd in een aantal faculteiten. Als het mogelijk is, wordt er een excursie gemaakt naar het Klein Kasteeltje, om de levensomstandigheden van de vluchtelingen daar van dichtbij te leren kennen. Natuurlijk kan deze week niet passender afgesloten worden dan met een anti-racistische, multi-kulturele fuif-zonder-grenzen.

Stef Wauters

Leuvense huurprijzen worden onbetaalbaar

Woningnood neemt toe

De huisvestingsproblemen in Leuven nemen steeds grotere vormen aan. Voor het eerst sinds lang is er door het grotere aantal studenten weer een tekort aan koten. Maar ook niet-studenten worden getroffen door fenomenen als de speculatie vanuit Brussel over de komende eenmaking van Europa in 1992. Dit veroorzaakt een snelle stijging van zowel alle huurprijzen in Leuven. Voor kansarmen wordt de situatie uitzichtloos. Op de prive-markt kunnen ze niet terecht en de sociale huisvestingsmaatschappijen hebben op dit moment een wachlijst die nog veel langer is dan de studenten-wachlijst bij de Huisvestingsdienst van de KU Leuven. Ondanks de ernstige problemen is er nog geen afdoende oplossing.

Toch worden er vooral door welzijnsorganisaties pogingen gedaan om de woonstijging in Leuven te verbeteren. De vzw Spit bijvoorbeeld is een samenwerkingsproject van elf hulpverleningsorganisaties uit de regio Leuven. Zij proberen tegen de speculatieve verhogingen van de huurprijzen te reageren. Spit, wat staat voor Strukturele aanzet tot Participatie en Integratie van de Thuislozen, onderzoekt daarom die stijgende huurprijzen. Gedurende zes maanden, van december 1989 tot juni 1990, werden alle studio's, appartementen en huizen die in Leuven te huur werden gezet, nauwkeurig geregistreerd. De resultaten zijn verbijsterend.

Menswaardig

De gemiddelde huurprijzen voor huizen in Groot-Leuven stegen tijdens die zes maanden met 1.603 frank (per maand!). Een huis met twee slaapkamers, badkamer, keuken en centrale verwarming kon je huren voor 19.600 frank. Om over meer comfort te beschikken moest je toch al een bedrag van 25.000 frank per maand neertellen. Spit gaat ervan uit dat de huur slechts een derde van het maandinkomen mag bedragen om draaglijk te blijven. Heel wat kansarmen hebben grote problemen om nog menswaardig te kunnen leven. In toenemende mate moeten zij noodgedwongen hun toevlucht zoeken op één kamer. De concurrentie met de studenten verplicht hen dan echter tot het betalen van veel te hoge huurprijzen. In een studentenstad als Leuven slaan allerlei speculanten al gauw munt uit deze toestand. Het wonen op één kamer wordt door Spit verworpen, want kamers zijn te duur en ongeschikt voor alleenstaanden die er heel het jaar door moeten leven. De gemeubelde kamer is

in Leuven immers vooral op een studentenpubliek gericht.

Het onderzoek wees ook uit dat je voor 16.000 frank per maand een appartement kan huren met twee slaapkamers, keuken, badkamer en in de meeste gevallen een garage. Slechts 2% van de huurprijzen voor appartementen ligt beneden de 10.000 frank per maand en dan huur je een appartement met maar één slaapkamer. Een studio vind je nog net onder de 10.000 frank per maand. Nieuwbouw kost je ongeveer 11.500 per maand.

Sociaal

De sociale huisvestingsmaatschappijen rekenen lagere huurprijzen aan. Toch kunnen zij geen oplossing bieden voor de minderbevoegde burger die op zoek is naar een huurwoning. Het grote probleem is hier dat hun wachlijsten veel indrukwekkender zijn dan het aantal projecten dat zij de komende jaren zullen opstarten. Heuvelhof heeft bijvoorbeeld een wachlijst van 450 aanvragen en kan in de nabije toekomst hopelijk 165 woningen en appartementen aanbieden. Sint-Maartensdal en De Goede Haard hebben wachlijsten van 800 en 600 aanvragen. Enkel Sint-Maartensdal heeft een bouwproject op stapel staan waarmee men vijftien bijkomende woningen wil scheppen.

Uit al de resultaten blijkt dat wonen in Leuven voor steeds meer mensen onbetaalbaar is geworden. Het verdrings-effect door studenten neemt ook steeds grotere vormen aan. Het is duidelijk dat noch de privémarkt, noch de sociale huisvesting voor kansarmen een oplossing hebben. De Leuvense OCMW betaalt al aan 389 mensen huurtoelagen. Daarom wil Spit op haar manier een antwoord geven op deze verdringing. Zij wil oude huizen aankopen en na sanering verhuren aan kansarmen. Op die manier willen ze een alternatief circuit

opbouwen van een tiental huizen die met een beperkt budget omgevoerd worden tot comfortabele wooneenheden om zo de lange wachttijden bij de sociale huisvestingsmaatschappijen te overbruggen.

Politiek

Om de verbouwwerken te financieren werd een beroep gedaan op de Leuvense gemeenteraadsleden, volksvertegenwoordigers en senatoren. Het resultaat was vrij beperkt. Toch is Spit van mening dat kansarmoede een politiek probleem is, en dat het dus de bekommernis van elke politikus zou moeten zijn. Zij roepen het stadsbestuur en het OCMW dan ook op om samen iets meer te doen aan dit probleem. De KU Leuven van haar kant zou voor haar kotloze studenten ook iets meer kunnen doen. Ook studenten - of in de meeste gevallen eigenlijk hun ouders - worden door het schaarse aanbod verplicht om hogere prijzen te betalen.

Uit verschillende gegevens lijkt huisvesting op dit moment het belangrijkste probleem waar Leuven mee te maken heeft. Het zou dus een prioriteit moeten zijn om dit op te lossen, maar daar valt voorlopig niets van te merken. De stad Leuven heeft wel een 'werkgroep Huisvesting', maar concreet levert dat niet veel op. De verkoop van het Leuvense slachthuis bracht bijvoorbeeld voldoende geld op om zo'n honderd appartementen op te trekken. De woningnood in Leuven zal daarmee niet opgelost worden. Het blijft wachten op betere initiatieven.

Ronny Tielens

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Jaargang 17
nr. 15
14 januari 1991

Ver. uitg. Stef Wauters,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hooftredakteur: **Koen Hendrickx**
Redaktiesekretaris: **Stef Wauters**
Redaktie:
**Dirk Boeckx, Pieter De Gryse,
Hielke Grootendorst, Walter Pauli,
Ria Vandermaesen**
Doka:
**Hielke Grootendorst, Renaat
Schrooten, Rob Stevens**
Tekeningen:
Arnulph en Nix
Lay-out en vormgeving:
**Dirk Boeckx, Pieter De Gryse,
Krista De Mey, Pieter Ghijsels, Luc
Janssens, Mieke Janssens, Walter
Pauli, Jan Van der Linden, Ria
Vandermaesen, Stef Wauters**
Medewerkers:
**Filip De Keukeleere, Krista De
Mey, Michel Kempeneers, Bart
Provelt, Johan Reyniers, Ronny
Tielens, Werner Van den Bergh,
Ann Vandermaesen**
Eindredakteur: **Koen Hendrickx**

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Rotatyp Brussel
Oplage 9000 eksemplaren
ISSN-nummer 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250 fr.;
niet-studenten: 300 fr.; steun
vanaf 600 fr.; over te schrijven op
rek. nr. 001-0959719-77
Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen
om 18.00 uur op het
redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

Onderwijsraad

← vervolg van p.1

tussen het BAR en OWR te vergemakkelijken, is het opnemen van een lid van OWR (bijvoorbeeld de voorzitter) als waarnemend lid op academische raad. Deze waarnemer zou dan ook aan de academische raad bijkomende uitleg kunnen verstrekken bij de adviezen van de OWR. Omgekeerd zou hij ook vragen en opmerkingen van academische raadsleden adequaat kunnen verwoorden naar de leden van OWR toe.

Gebrekk

De hele kwestie van de samenstelling van OWR met de eraan gekoppelde toekenning of afwijzing van een nieuw mandaat blijft nu al enkele maanden aanslepen en verlamt de hele werking van OWR. Bestaande adviezen worden niet voorgelegd aan academische raad (over de verhandeling aan de KU Leu-

ven, over de bespreking van de nota 'zelfstudie' met de POK-voorzitters) en nieuwe opdrachten komen niet meer binnen. Aan mogelijke opdrachten is er nochtans geen gebrek: denken we maar aan het decreet van Coens. Daarin staan heel wat artikelen waarover OWR advies zou kunnen geven. Omwille van een aantal duistere redenen heeft het BAR het voorontwerp van het decreet nooit doorgespeeld aan OWR. De toestand is nu zelfs zo ernstig geworden dat voorzitter Debrock van de OWR een brief heeft geschreven aan rektor Dillemaans, voorzitter van het BAR, met het zeer dringende verzoek deze prangende kwestie niet langer te laten aanslepen. Ook bij Kringraad hoep men dat de zaak vandaag, maandag, op academische raad op een aanvaardbare manier zal opgelost worden.

Bart Provost

STUDENTEN!
BLOKKEN kunnen
we niet in jullie plaats...
je typewerk verzorgen
wel!

Gebruik je tijd wel en geef uit
handen wat kan:
thesis, seminariewerk, paper...
Wij doen dit snel, goedkoop
en vakkundig!

Vreemde talen en tekens,
formules en tabellen...
alles kan... en met ervaring.

't Is ook vlakbij: tegenover
ALMA II.

UNIVER cv

Edward Van Evenstraat 3
3000 LEUVEN
☎ 016/23.86.43

(advocaten)

Achtergronden bij de eredoktoraten

Prestigieuze Zwijgplicht

Onze katholieke universiteit heeft de gewoonte om elk jaar, ter gelegenheid van haar patroonsfeest Onze-Lieve-Vrouw Maria Lichtmis op 2 februari, enkele mensen een eredoktoraat te verlenen. Dit jaar zal rektor Dillemans drie mannen tot 'doctor honoris causa' benoemen. Het zijn de Duitser Hans Zacher, specialist in sociaal recht, de Fransman Jean Leclant, egyptoloog, en de Belg Michel Falise, econoom en rektor van de Universit  Catholique de Lille. Vanaf deze week start Veto met een reeks over de eredoktoraten aan de KUL.

Een universiteit met enig zelfrespekt grijpt regelmatig de kans om zich te profileren als prestigieuze instelling. Zij wil haar identiteit, positie en idealen beklemtonen en versterken. De eredoktoraten zijn zo'n uitgelezen kans. Zij zetten een bepaalde attitude of een traditie van de universiteit luster bij; zij kunnen een gerichte interesse gestalte geven. De personen die de KU Leuven elk jaar weer uitkiest voor hun wetenschappelijke, artistieke of sociaal-humane verdiensten, weerspiegelen vaak het intellectuele klimaat van dat moment aan onze Alma Mater. Door het verlenen van eredoktoraten kan de unieff zelf politieke, religieuze of humanitaire daden stellen, die bij brandend aktuele onderwerpen soms een ver-uitendend effect teweegbrengen in katoliek Vlaanderen - en daarbuiten.

Lama

Er zijn universitaire en fakultaire eredoktoraten. De universitaire worden door de rektor zelf uitgereikt op de hoogte van 2 februari. Jaarlijks zijn het er zo'n drie of vier, en hoogst uitzonderlijk vijf. De uitreiking van fakultaire eredoktoraten daarentegen is verspreid over het hele jaar, en gebeurt door de respectievelijke fakulteiten. Om een

ontwaarding te vermijden legt de Akademische Raad door een beurtrol ook beperkingen op aan het aantal fakultaire eredoktoraten per jaar. Het gaat om maximaal een tiental personen (zoals in 1985).

Wezen

In wezen en van oorsprong zijn eredoktoraten een fakultaire aangelegenheid. Een fakulteit selecteert een aantal personen die een hulding verdienen. Net als gewone doktoren promoveren ook zij in een bepaalde tak van de wetenschap en krijgen zij een promotor toegevoegd die hen op de plechtigheid voorbereidt. Meestal is de promotor degene die de kandidatuur voorgesteld heeft: hij kent de kandidaat, onderhoudt vaak goede contacten met hem en heeft het motivatiekissertje opgemaakt dat van doorslaggevend belang is bij de uiteindelijke beslissing.

De uiteindelijke beslissing over de goed- of afkeuring van de kandidaten berust bij de Akademische Raad, waarin alle dekanen zitting hebben. Vroeger verloor de Akademische Raad een groot stuk van haar tijd door het voorbereidend wikkelen en wegen van de talloze voorgestelde namen. Maar zij oordeelde in 1986 dat zij wel wat anders te doen

had dan overloos discussiëren. Rektor Dillemans besloot een groot deel van de besprekingen te delegeren naar een 'Kommissie Eredoktoraten'. Die kommissie zou al vanaf april-mei regelmatig vergaderen. Uit de verschillende namen die door fakulteiten, instanties en individuen worden voorgesteld, zou ze een beperkt aantal selecteren. Deze zou dan voorgelegd worden aan de AR van oktober, zodat de zaak via een consensus zou afgehandeld zijn voor eind november.

Safety

Niet altijd is dat volgens plan verlopen: een dekaan sribbelde soms tegen, een andere suggereerde een bijkomende naam en het werd een dikke soep om er nog uit wijs te raken. Maar in november dringt de tijd. De voorgestelde kandidaat-eredoktoren moeten dan zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht. Als hij of zij niet kan aanwezig zijn op 2 februari, om reden van langdurige ziekte, of andere reeds vastgelegde afspraken en reizen in het buitenland, moet de AR de kandidaat spijtig genoeg laten vallen. Soms zijn er ook mensen die weigeren het eredoktoraat te aanvaarden. Men kiest dan een vervanger op een niet altijd even orthodoxe manier; zo werd in 1987, ter vervanging van de Zuidafrikaanse Bisschop Hurley, Aidsvorser Gallo al gevraagd nog v or de beslissing tot goedkeuring op de AR gevallen was. In 1988 werd Hurley dan wel eredoktor, op voorstel van de studenten.

De noodzakelijke zekerheid over tijdige kandidaturen, het gevoel safe te zijn, ligt zeker mee aan de basis van het feit dat men steeds vroeger begint met vergaderingen en besprekingen. Reeds op 12 maart 1990 bracht de voorzitter van de kommissie - Alfons Dupré, dekaan van de fakulteit Wetenschappen - voorstellen tot toekenning van de eredoktoraten 1991 ter sprake op AR. Dat betekent dat deze voorstellen al enkele maanden van tevoren uitvoerig overwogen zijn in de kommissie. In juni, september en oktober 1990 kwamen de kandidaturen opnieuw ter zitting. In oktober werd de zaak al definitief beklonken, want in november herhaalde de Raad haar beslissing van de maand daarvoor. Nog in oktober kwamen zelfs, stel je voor, de kandidaturen

voor 1992 al aan bod.

Van de bewuste besprekingen wordt, om reden van uiterste diskretie, nooit verslag opgemaakt. Er moest maar eens iets voortijdig uitlekken. Het zou veel opschudding kunnen verwekken, het zou personen kunnen kwetsen. Het kan de faam van de instelling schaden. Alle gegevens steken dan ook in een vertrouwelijke nota die bewaard wordt op het rektorat - in een of andere brandkast. De studentenvertegenwoordigers op de AR zwegen dit jaar als vermoord. Terwijl vorig jaar op de Algemene Vergadering van Kringraad nog een vinnige discussie ontstond over het al dan niet vooraf prijsgeven van de namen, kwamen dit jaar de eredoktoraten nauwelijks aan bod op de AV.

Toch vernamen wij uit een min of

meer vertrouwelijke bron dat ook de naam van Kurt Masur op AR gevallen is. Deze 63-jarige gerenommeerde Silezisch-Duitse dirigent heeft niet alleen het Gewandhausorkest in Leipzig tot ongekende toppen gevoerd, maar heeft eveneens veel bijgedragen tot de toenadering tussen West- en Oost-Duitsland. Onlangs kreeg hij voor deze verdienste nog een hoge culturele onderscheiding. En zelfs de naam van de Dalai Lama, Nobelprijswinnaar voor de Vrede 1989, moet overwogen geweest zijn. Waarom die twee en waarschijnlijk nog anderen uiteindelijk uit de boot gevallen zijn, weet geen mens buiten het doorlichtig gezelschap op de Akademische Raad. Of misschien, misschien zijn het allemaal maar spekulaties.

Dirk Boeckx

EEN GEWONE VERGISSING

In de Akademische Raad, die de adviezen van de eredoktoraatskommissie bevestigt of verwert, hebben ook vier studenten zitting; het zijn vier afgevaardigden van Kringraad,  en van de raden van Loko. Nu sijpelt over de eredoktoraten bijna geen informatie door van de leden van de AR, zelfs niet van de studenten. Zeker de pers, bijvoorbeeld Veto, mag niet beginnen spekuleren over mogelijke of aanhangige voorstellen.

De kwestie ligt heel gevoelig. De leden van de Akademische Raad krijgen van de rektor formeel verbod om informatie of namen door te spelen, sinds bondspresident Richard Von Weizsäcker in 1986 bijna geweigerd had nog te komen. Hij had zijn aandiuiding uit het studentenblad vernomen v or hij officieel door de universiteit op de hoogte gebracht was. Dat is misschien wel goed voor het studentenblad, want er wordt elk jaar weer met spanning uitgekeken naar de geselecteerden, maar het komt pijnlijk over bij de kandidaat en nog meer bij de Akademische overheid.

Vanaf 1987 hebben de studenten dus hun mond gehouden. Maar wat lezen we in Veto nummer 16 van 29 januari 1987? "De studenten aanvaardden de zwijgplicht, echter niet zonder de voorwaarde dat de toelating tot de bekendmaking gelijktijdig aan Veto en aan Akademische Tijdingen zou worden gegeven. Kwestie van niet achterop te hinken. Wat al gevreesd werd, gebeurde. Net v or de kerstvakantie stond in Akademische Tijdingen te lezen wie eredoktor aan

de KUL zou worden. Twee dagen later stond hetzelfde in De Standaard. Veto hinkte door het veertiendaags verlof drie weken achterop. Een spijtige zaak voor een blad dat alom gewaardeerd wordt om de snelheid van haar berichtgeving."

Akademische Tijdingen werd vorig jaar omgevormd tot een bijlage bij de nieuwe 'Campuskrant', maar voor de rest ging het dit jaar precies eender. Och ja, Veto verschijnt op maandag en de Campuskrant op woensdag of donderdag, dus ergens is deze zet wel te begrijpen. En het rektorat zal ook wel gedacht hebben: "Hoe minder kanalen, hoe minder fouten en onrechtmatigheden." Hoewel. Op de voorpagina van de bewuste Campuskrant 19 december 1990 staat letterlijk: "Prof. Zacher werd tot eredoktor verkozen omwille van zijn *onbesproken katholieke en conservatieve herkomst*." (onze kursivering). Deze fraze verbaasde vele studenten en personeelsleden. Van  en prof vingen wij volgende reaktie op: "Een belediging voor vele intellectuelen. Alsof iemand *herkomst* bepalend zou zijn voor zijn wetenschappelijk nivo of maatschappelijke ingesteldheid."

Ook wij dachten dat de KUL haar image-building stevig aan het omzwaaien was, gezien de benoeming tot eredoktor van drie bevrijdingsteologen in de afgelopen tien jaar. Gelukkig kwamen wij te weten dat het om een vergissing (sic) ging. De verontwaardiging ebde langzaam weg. Hiermee is het incident dan weer gesloten. Er blijft slechts een lichte gemauseedheid hangen. (DB)

Geen oorlog in de Golf

Embargo of niet, weigeren kan

Twintig tot veertigduizend mensen betoogden zondag in Brussel tegen de nakende Golfoorlog. Uit pacifisme, uit antimilitarisme of -imperialisme of gewoon uit angst. Een bewijs dat er in België nog volk kan gemobiliseerd worden voor vraagstukken die de taalgrens overschrijden. Tot de betoging was opgeroepen vanuit twee hoeken, met ieder een tegengestelde visie op het VN-embargo. Die oppositie drukte haar stempel op de hele optocht.

De betoging was georganiseerd door enerzijds de vredesbeweging (VAKA-OCV en de Waalse CNAPD), gesteund door SP, Vu en Agalev-Ecolo, anderzijds door de 'Ko rdinatie tegen Oorlog in de Golf', een verzameling van 'klein-linkse' partijen waarbij zich heel wat bekende Belgen hadden aangesloten. Hieronder veel profen (voor de KUL G. De Schrijver en A. Martens), enkele Agalev of Ecolo-leden en mensen als Jef Ulburghs, Jan Cools of Frans Ampe (eks-gizelaar in Irak). Deze tweedeling in de organisatie kwam er door het uitspatten van het 'Golffront', dat in oktober een hecht anti-oorlogs-blok wilde vormen (met 160 organisaties), maar tijdens zijn tweede vergadering al strandde.

Er rezen toen fundamentele meningsverschillen over het VN-embargo. Die spruiten voort uit twee tegengestelde analyses van de situatie in de Golf. De vredesbeweging en Agalev-Ecolo beschouwden de schending van het interna-

tionaal recht door Irak als de kern. Ze zijn voor een embargo onder controle van een VN-politiemacht, en tegen een militaire blokkade. Hun tegenspelers worden aangevoerd door de PVDA, die de kwestie beschouwen als een Noord-Zuidkonflikt waarin alles draait om de controle van de grondstoffen. Het VN-embargo is het resultaat van de dominante imperialistische visie van de VS in de VN.

Op de betoging was die laatste groep zeker even opvallend aanwezig, ook in getal, als de voorstanders van het embargo. PVDA, SAP, PCI, AIB, anarchisten... ze schreeuwden allemaal luidruchtig tegen het embargo. Resultaat? Niets op BRT-radio, 20 seconden in het teevee-joernaal. Nochtans gaat het hier om een fundamenteel maatschappelijk debat, waarover iedereen die zich uitspreekt tegen de oorlog een standpunt moet innemen. Het is trouwens ook op dit punt dat er onenigheid is ontstaan binnen onze eigen regering. En er is inderdaad veel te weinig informatie over de gevolgen van de blokkade voor de buurlanden, over haar efficiëntie en over de misbruiken. Dat dit alles zomaar door politici en openbare omroep van tafel wordt geveegd in naam van de internationale solidariteit, is ronduit machiavelistisch.

Er liepen ook een flink deel jongeren mee die zich niet alleen afzetten tegen een mogelijke Golfoorlog, maar tegen elke gewapende oplossing van konflikten. Sommigen onder hen vragen zich misschien af hoe ze zelf concreet kunnen bijdragen om militaire konfrontaties in de toekomst te vermijden. Voor de jongens bestaat er allzins een manier

om zich te distantiëren van elke vorm van geweld in dienst van de natie: het statuut van gewetensbezwaarde.

Een aanvraag voor het statuut beïnvloedt op geen enkele manier het lichtingsjaar, recht op vrijtelling van de dienstplichtige. Bovendien hoeft men niet dienstplichtig te zijn om het te krijgen; ook aanvragen na de legerdienst (of in geval van vrijtelling (bijvoorbeeld door broederdienst) of vrijstelling (bijvoorbeeld als ontvankelijkshelper) zijn aanvaardbaar. In al deze gevallen kan men immers opgeroepen worden in oorlogstijd. Het statuut ontslaat dan van alle militaire verplichtingen. Men kan geen gewetensbezwaarde worden als lichamenlijk vrijgestelde, als milicien of als dienstplichtige in oorlogstijd. Heropgeroepen reservisten zijn de enigen die in oorlogstijd het statuut kunnen krijgen, binnen de tien dagen na hun heroproeping.

Om het statuut te bekomen moet men een aanvraag indienen bij de burgemeester van de domiciliegemeente. De kern van de brief moet inhouden dat men uit gewetensnood geen mensen wil doden, de rest van de brief kan gaan over andere thema's van oorlog en vrede. Er moet in de brief een keuze gemaakt worden voor ongewapende legerdienst of geen legerdienst. De brief moet persoonlijk opgesteld en ondertekend zijn. Vanaf het moment dat de burgemeester de aanvraag ontvangt, duurt het nog maximaal 6 à 8 weken tot men weet of men het statuut krijgt. (PDG)

Meer informatie bij Burgerdienst voor de Jeugd, Van Elewijckstraat 35, 1050 Brussel, 02/640.19.98.

Debat over kunst en de vrije markt

Het grauwe prijsmechanisme

Dat kunst en economie nooit goed met elkaar hebben kunnen opschieten, is geweten. Het beeld van de miskende kunstenaar aan de rand van de samenleving (genre Baudelaire en Van Gogh) typeert misschien het beste de gangbare visie op die relatie. We mogen de romantiek echter niet te ver drijven. Kunst kost geld, en iemand moet betalen. De vraag is enkel wie: de konsument of de overheid? Professor Paul De Grauwe heeft daar alvast weinig twijfels over. Hij en vooral zijn ultra-liberale theorieën omtrent het kunstbeleid zijn het onderwerp van een ongetwijfeld boeiend debat in het Cultureel Centrum Oratoriënhoof op 17 januari.

"Het is in het belang van de kunstsector zelf dat hij de oude paternalistische ideeën afzwerft en dat deze leert vertrouwen te hebben in de beslissingen van een breed publiek. Dit publiek is een betere bondgenoot van de kunstsector dan de overheid, waarop in het verleden al te veel hoop werd gevestigd." Een gewaagde uitspraak, als je weet dat die kunstsector al jaren steun en been klaagt over de subsidiepolitiek van de overheid. Paul De Grauwe kennen we onderhand natuurlijk wel. Als het van hem afhangt, dan was onze universiteit waarschijnlijk al lang op de markt gegooid.

Wasprodukten

In het onlangs verschenen boekje 'De Nachtwacht in het donker' pleit De Grauwe voor een kunstbeleid dat grotere, zoniet volledige, steun op de principes van de markteconomie. Uitgangspunt van het betoog is de vaststelling dat kunst een *schaa's goed* is, dat bovendien slechts aanspraak kan maken op beperkte middelen. Anders gesteld: velen hebben behoefte aan kunst, maar wie gaat daarvoor betalen? De overheid speelt in het model van De Grauwe een zeer bescheiden rol. De relatie tussen kunstenaar en publiek verschilt niet van die tussen producent en konsument in het marktmechanisme. Schilder of zeepfabrikant, het maakt weinig uit. Beiden creëren een produkt dat ze aan de man willen brengen. De waarde van het aangeboden produkt is niet meer dan het bedrag dat de konsument ervoor wil betalen. Een schilder die geen koper vindt voor zijn werk, heeft dus een waardeeloos produkt gekreëerd. Het mechanisme biedt bovendien het voordeel dat de kunstenaar steeds verplicht is het publiek te overtuigen van de kwaliteit van zijn produkt. De kloof die ontstaan was tussen kunst en publiek wordt op die manier gedicht.

Voor de private goederen voorziet De Grauwe dus weinig problemen. Het verleden bewijst dat immers: "Het marktsysteem bracht rijkdom en groot prestige voor de succesvolle schilders, zoals Van Eyck, Rubens, en Van Dyck in de Lage Landen, en Giotto, Botticelli, Michelangelo, Rafaël en vele anderen in

Italië." Ook in deze tijd verdient de artistieke top (Pavarotti, Plácido Domingo, Márquez) "fenomenale inkomens", die de subtop er bovendien toe aanzetten door extra inspanning de kwaliteit van hun produkt te verhogen, om te kunnen wedijveren met de absolute top.

Het prijsmechanisme, moet zelfs De Grauwe toegeven, werkt aanzienlijk minder goed voor produkten waarvan de waarde naar het oordeel van het individu niet goed wordt, of kan worden ingeschat. Voor zogenaamde *kollektieve goederen* (het Leuvense stadhuis in de voorbeelden van De Grauwe) is overheidsparticipatie nodig, zij het in beperkte mate. Een subsidiebeleid leidt volgens De Grauwe echter onvermijdelijk tot politieke en bureaucratische misstanden, waardoor in plaats van kollektieve vaak private artistieke projecten de overheidssteun krijgen. Bovendien meent De Grauwe vast te stellen dat de gesubsidieerde kunst de kloof tussen publiek en de artistieke elite (dit experimentele gedeelte) vergroet heeft, en bijgedragen heeft tot een "intellectueel hermetisme", waardoor kunst niet langer toegankelijk is voor de "gewone man". Vreemd genoeg zou de subsidiepolitiek tegelijkertijd bijzonder conservatief werken: "De hoop dat de overheid een 'ontwikkelingsrol' zou spelen in de kunst en vooral vernieuwing zou stimuleren, is niet terug te vinden in de feitelijke prioriteiten van de budgettaire uitgaven."

De overheid mag dus in geen geval optreden als storende faktor in het selektiemechanisme. Wellicht is op dat vlak een belangrijke rol weggelegd voor de bedrijven, die door middel van kunstonsponsoring kunnen timmeren aan hun imago. Enkel projecten met een maximale kollektieve component, zoals monumentenzorg en musea komen volgens De Grauwe in aanmerking voor overheids subsidies. De rest van het overheidsgeld moet besteed worden aan het kunstonderrwijs, kunstheques en eventuele subsidies per verkocht toegangskaartje.

Zelfs van een redelijk evidente kommercialisering - de intentie winst te boeken - van de kunst kan volgens De Grauwe in een marktsysteem geen sprake zijn. De markt garandeert een breed cultureel aanbod, dat zowel de populaire (Beethoven door van Karajan) als de moeilijke (pianomuziek van Satie) varianten omvat, zonder evenwel waardeoordelen uit te spreken. En daar wringt volgens De Grauwe het schoentje: "De culturele elite verdraagt het niet goed dat in een marktsysteem gemakkelijke en moeilijke kunst op dezelfde wijze worden behandeld. De elite beschouwt zijn eigen kunstbelevens als superieur en dat van de massa als minderwaardig."

De realiteit lijkt De Grauwe op het eerste gezicht gelijk te geven. Steeds meer bedrijven doen op één of andere manier aan kunstonsponsoring. Nog niet zo lang geleden werd de 'Stichting Kunstpromotie' opgericht, een vzw die bemiddelt tussen bedrijven, kunstenaars en organisatoren. Het is echter lang niet zeker dat die evolutie de kunst ook echt ten goede komt.

In 1988 deed het Centrum voor

Economische Studiën, in samenwerking met het Centrum voor Communicatiewetenschappen van de KU Leuven, een onderzoek naar de kunstonsponsoring door bedrijven. De meeste bedrijven sponsoren kunst om een imago te vestigen of te versterken, om relaties aan te knopen, om goodwill te creëren bij het personeel of de overheid. De intrinsieke kwaliteit van het kunstwerk komt nergens ter sprake. Bedrijven kiezen kennelijk voor die kunstmanifestaties die het eigenbelang het meest dienen. De kwaliteit van het artistieke produkt is een prioriteit, naast criteria zoals de professionaliteit en bekendheid van het project en de mogelijkheid via het project relaties aan te knopen.

Aan de basis van de keuzes ligt geen konsekwente kunstpolitiek: 54,5% had geen voorkeur voor het al dan niet progressieve karakter van het project, 40,9% opteerde voor vertrouwde, gevestigde projecten, en slechts 4,5% steunde bewust de avant-garde. De cijfers zeggen niet alles, maar relativeren in elk geval De Grauwes geloof in de vernieuwende impulsen van het sponsoringstelsel. De bedrijven nemen geen risico's, en sponsoren projecten die reeds voor hand

een succes zijn. Het gevolg is dan ook dat projecten die er het minste nood aan hebben vaak het makkelijkst worden gesteund door de bedrijfswereld.

Zondagspraatjes

Het grote bezwaar tegen kunstonsponsoring is volgens Leo De Haes (ook aanwezig op het debat) dan ook het feit dat sponsors enkel geïnteresseerd zijn in grootschalige prestigeprojekten, en geen geld over hebben voor experimentele, kleine en nieuwe initiatieven. De ideeën van marktspecialist De Grauwe krijgen trouwens over het algemeen veel tegenkanting van mensen die direct betrokken zijn bij de kunstsector. Kunstexperts en voorstanders van overheidsbemiddeling hebben het vooral zeer moeilijk met De Grauwes eng-economische en ongetwijfeld simplistische kijk op kunst en cultuurpolitiek. Vrij unaniem wijzen ze op de onverzoenbaarheid van economische wetmatigheden en de artistieke realiteit.

In een bijzonder scherpe reactie in het 'Nieuw Wereldtijdschrift' verwijt Leo De Haes De Grauwe een infantiele kijk op de rol van kunst in de samenleving. Kunst heeft behoefte aan experts en een overheid, die ze beschermt tegen de vervlakkende werking van het marktmechanisme. Het volk kan onmogelijk als rechter optreden: "Kunst voor het volk is een contradictio in terminis. Niet omdat het grauwe te dom is om te helpen dodenderen (een argument dat De Grauwe natuurlijk in de mond van zijn tegenstanders legt om het daarna te ontzenuwen) maar omdat kunst per definitie polemisch is. Artisten reageren tegen, leveren commentaar op, zetten zich af van ...". In die optiek kan er ook geen sprake zijn van paternalisme vanwege de overheid en de specialisten. De culturele elite (de kenners) dringen hun smaak niet op, maar vestigen de aandacht van het publiek op nieuwe visies op de structuur van de realiteit.

Precies over de problematische verhouding tussen het marktmechanisme en de noden van de kunstsector handelt het debat in het Oratoriënhoof. Professor De Grauwe wordt gekonfronteerd met de aantal mensen die al jaren werkzaam zijn in de artistieke sector: Erik Antonis ('A'pen '93, ex-warande), Leo De Haes (Humo, NWT) en Godfried Van De Perre (ASLK, Stichting Kunstpromotie). Moderator is Johan Thielemans.

Werner Van den Bergh

Debat 'Te koop: Kunst'; Oratoriënhoof, donderdag 17 januari om 20 uur.

Poëzie als reis

Van de Eskimo's tot Zen, van blues tot sonnet, van Li Po tot Rilke. En de poëtica van moderne Vlaamse dichters. Reis mee via de cursus *Wandelen door de poëzie* (UWL) en drie gidsen: Hans Devroe, Charles Duval, Roland Jooris. Ook eigen werk van de medereizigers wordt verkend! Zes dinsdagavonden (20-23 u) vanaf 22 januari in 't Stuc (1ste verd.). De trip kost 1200 fr., logboek incl.

BEL 016/22.93.24

Literair

Naar goede gewoonte organiseert Germania ook dit jaar een literaire wedstrijd. Studenten van KUL, Kulck, Ufsal, UIA en Ufsia kunnen met een verhaal van twee drie en tien pagina's of vijf gedichten 5000, 10.000 of 18.000 frank winnen. Elke deelnemer mag slechts één inzending per categorie opsturen. De inzendingen moeten getypt zijn en in zevenvoud opgestuurd worden. Ze moeten bovendien met een pseudoniem ondertekend worden. Bij elke inzending moeten een postzegel van 14 frank en een gesloten envelop gevoegd worden. Daarin vermeld je je pseudoniem, naam, adres, universiteit, fakulteit en studiejaar. Stuur je rotozzi op naar Marie Geukens, Tiensevest 86. Uiterste inleveringsdatum: 1 maart.

1992

Op 12 oktober 1992 zal het vijfhonderd jaar geleden zijn dat Columbus Amerika ondekte. Dat zal uitgebreid herdacht worden, maar het ligt voor de hand dat de 'slachtoffers' van die ontdekking wat op de achtergrond zullen blijven. De afstammelingen van de oorspronkelijke bewoners, de Indianen, hebben nog altijd de status van tweederangsburgers. De gronden die aan hen bij verdrag toegewezen zijn, worden hen opnieuw ontnomen.

Tachtig tot negentig procent van de uraniumontginning van de VS gebeurt immers op Indiaans land. De exploitanten beperken zich daarbij niet tot ontginning alleen; ook verrijking, testen en installatie van nucleaire wapens gebeurd op de gronden van de Indianen. De gevolgen zijn katastrofaal voor de plaatselijke bevolking, planten en dieren. Longkanker komt er aanmerkelijk vaker voor dan het nationaal gemiddelde zou doen vermoeden. Radio-actieve neerslag besmet het drinkwater en vergiftigt ganse kudden.

Een niet alledaags initiatief moet die gang van zaken aan de kaak stellen. 'Walk Across America - European Peace Pilgrimage 1992' heet het project, en het maakt zijn naam volledig waar. Het gaat om een Europees initiatief - al zullen er ook Amerikaanse, Japanse, Russische en andere deelnemers zijn. Het is de bedoeling gedurende acht maanden, van februari tot oktober 1992, een voettocht van 4500 kilometer te houden. Wie zich zolang vrij kan maken, belt of schrijft voor meer inlichtingen naar Ria Verjauw, Tervuursevest 13-02, ☎ 48.00.36. (20.00-22.00 u.).

AV-project

Cultuurraad organiseert nu en dan een grootschalige happening waar zowel professionele kunstenaars als studenten volgens een bepaald thema hun kunnen demonstreren. Voor dit jaar werd aan het thema 'voeyeurisme' gedacht. Maar door budgettaire en andere problemen zal ook dit jaar een jaar zonder AV-project worden. Wie toch een licht opgaat bij het woord 'voeyeurisme', mag zijn idee kwijt aan het Stuc, Van Evenstraat 2. Want het project gaat eigenlijk toch door, alleen wordt de datum vooruitgeschoven.

open ogen

OPLEIDINGS- EN ONDERZOEKSCENTRUM VOOR DE BEELD-CULTUUR organiseert

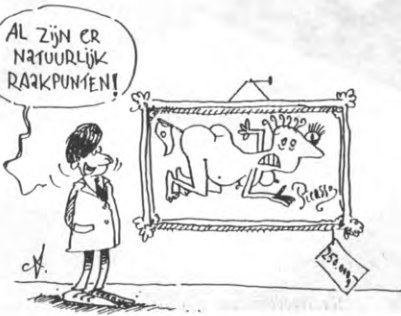
seminarie TV-journalistiek

O.l.v. Dirk Lesaffer (BRT), Rudi Vranckx (BRT), Luc Delrue (De Andere Film) en Luc Gommers (De Andere Film) wordt een workshop georganiseerd rond het maken van informatieve tv-programma's.

Het is in de eerste plaats een praktische cursus, waarin veel aandacht wordt geschonken aan interview- en presentatietechnieken, beeldmontage,...

Periode 3 weken
(26 en 27 januari - 16 en 17 februari - 16 en 17 maart)
Inlichtingen en inschrijvingen 016/20.10.45

DEWÆL: «KUNST IS GEEN EKONOMIE»

Kortfilms van de Quays

Speekselvocht, knoflookschubben en lichtreklames

De Andere Film' (DAF), een organisatie die zich in heel Vlaanderen bezighoudt met het promoten van niet-kommerciële films, vertoont op 21 januari in Leuven een aantal korte animatiefilms van de Amerikaanse tweelingbroers Quay. Als je gewend bent aan de filmcultuur uit Hollywood, staan de 'Quay brothers' zeker garant voor een verrijkt kijkervaring. Met elk werkstuk brengen ze een ode aan enkele van hun idolen uit de Oosteuropese cultuur en die van de lage landen. Hun werk oogt Europees dan ooit. Krakende trams, leegstaande huizen en donkere straten zeggen hen meer dan de opgefokte Amerikaanse kauwgomcultuur.

De Quays groeiden op in een klein Amerikaans stadje waar het grootste gedeelte van de bevolking bestond uit Europese immigranten, en waar door de straten voortdurend een tram reed. In een van de stoffige boeken uit een geheimzinnig boekhandelje ontdekten ze het woord 'Kafkaiaans'. Enkel al de vormgeving van het woord bracht hen in hevige beroering, hoewel ze geen flauw idee hadden van de betekenis.

Het duurde niet lang of de broers emigreerden naar Europa, waar ze vaste voet vonden in Groot-Brittannië. Ze begonnen hun carrière met het afwassen van borden in groezelige kroegen. Ondertussen studeerden ze aan het 'koninklijk kollege voor kunsten' in Londen. Hun interesse in film, opera en dans tijdens die studies, was van blijvende invloed op hun latere animatiefilms met poppen. Als bezeten arbeiders verwerkten de 'Quay brothers' hun persoonlijke voorliefdes uit het Europese culturele erfgoed in symfonische beeldgedichten met een bijzondere fingevoeligheid voor vorm en kleur. De composities op het scherm groeien en deinen uit tot levende kunstwerken. Met hun magische camera openen de Quays deuren naar een ongekende wereld. Centraal in hun films staat de myte en de relatie van de mens tot de stad.

Kaal

In 'Leos Janacek' (1983) brengt een tramrit de toeschouwer in een Oosteuropese stad. De tram houdt halt bij een vensterraam waarachter het nostalgisch gelaat van de komponist Stravinsky verschijnt, gevangen in een kale kamer. Onverklaarbare schaduwen schuiven voorbij, en het interieur transformeert steeds tot een nieuw, fantastisch decor. De kamera fikseert een beeld om het dan op een speelse wijze weer te laten verdwijnen. Als kompositie vormt het beeld een symfonie van rood en zwart. In deze bizarre omgeving leest de komponist voor uit zijn brieven, telkens onderbroken door een operafragment. Zijn partituren worden vertolkt door levensgrote insecten.

Waar 'Leos Janacek' de komponist schets in een tedere triestheid, is de film 'Igor' (1983) eerder een uitbundig portret van Stravinsky temidden van het Parijs nachtlawaai. Igor krijgt op zijn kamer boven een piano-reparateur het bezoek van Vladimir Vladimirovitsj Mayakovskij. Samen met Jean Cocteau gaan ze op zwier door het Parijs van de twintiger jaren, dat de sfeer uitademt van dada, een absurdistische kunststroming die de gangbare normen in heel wat kunsten overboord gooide. Parijs wordt voorgesteld als een kubistische kollage met hevige kleuren en felle bewegingen. Terwijl Mayakovskij met zijn megalofone de Eiffeltoren bestijgt om zijn zwartgallige verzen te skanderen, rijden Cocteau en Stravinsky als maniakale gekken door

de straten in een veel te kleine wagen. Cocteau pikt een vriendje op in een pissig en Stravinsky demonstreert zijn pianola in een stemmig mechanisch ballet.

Oog

In 'The Cabinet of Jan Svankmajer' wordt de Praagse surrealist voorgesteld als een pop van boeken en tekeninstrumenten, in het spoor van de voorganger van het Surrealisme Arcimboldo. In zijn griezelkabinet wordt hij verrast door een klein jongetje dat letterlijk zijn hoofd bevrijdt van allerlei mogelijke rummel en het weer volpropt met goocheltruks en een nieuw oog. Het atelier van Svankmajer bevat een oneindig aantal laden met nog eens een oneindige reeks dubbele bodems. Even absurd is 'Little songs of the chief officer of hunar house', een vage toespeeling op het Gilgamesj-epos, waarin de tiranieke Gilgamesj als een gek op een driewieler rondraait.

In 'Streets of Crocodile', naar de gelijknamige bundel kortverhalen van de Pool Bruno Schulz, brengt een druppel speeksel in de lens van een mechanische speeldoos een makabere wereld tot leven. Een halfvergane pop in stoffige kleren komt na een tocht in een wirwar van steegjes en kamers met onbestemde machinerieën terecht in het atelier van een kleermaker, waar hem een nieuw pak wordt aangemeten. Met dit meesterwerkje hebben de Quays meteen ook hun statische, teatrale deors met hun vroeger werk getransformeerd tot een eendeloos universum vol kijkkasten en spiegels.

Krista De Mey

De Quay-films zullen vertoond worden op maandag 21 januari in Auditorium Vesalius, een eerste programma met onder andere 'Igor' om 20.30 u. en een tweede met de andere besproken films om 22.00 u.

Campustoneel speelt Aulularia

De Romeinse vrek waart rond

CaTo (CampusToneel KU Leuven) speelt donderdag 17 en vrijdag 18 januari één van zijn twee producties van dit jaar. Op het programma staat dit keer een klassieke komedie, de Aulularia van Plautus. Wie bij zichzelf interesse bespeurt in klatergoud, vieze praatjes en andere geneugten, kan dan terecht in Auditorium Minnepoort. Uw toga mag u thuis laten.

Aulularia - de goudpot - is één van de bekendste toneelstukken van Maccius Plautus, een Romein uit de tweede eeuw voor Kristus. Over Plautus' leven is weinig bekend. Als jongeman kwam hij van Sarsina, zijn geboortedorp in Umbrië, naar Rome. Daar zette hij zijn eerste stappen in de theaterwereld. Het kleine kapitaalje dat hij zo verdiende, verspeelt hij echter door allerlei speculaties. De man moet noodgedwongen als molenaarsknecht werken voor zijn onderhoud. Om zijn ziele momenten te vullen, en ongetwijfeld om wat ekstra geld te verdienen, schreef Plautus in deze tijd een aantal komedies.

Tijdens zijn leven is Plautus echter

GODARD - "King Lear wordt gebruikt om de essentie, de verwondering om het beeld terug te vinden." Dit schreef Veto vorig jaar, toen het Stuc een retrospectieve opzette van de films van Jean-Luc Godard, de man op de foto. Dit jaar herneemt het Stuc 'King Lear', samen met een nog niet vertoonde film, 'Nouvelle Vague', op woensdag, donderdag en vrijdag (zie onze agenda).

'Gebeurd in Turijn' in het Stuc

Koud en saai en overbodig

Van Lope de Vega heeft men achthonderd stukken, Shakespeare en Vondel hebben er elk ook enkele tientallen nagelaten, Claus heeft er nu bijna veertig. Ze nemen een boek dat ze mooi vinden, hakken het verhaal in stukken, gooien de stukken door elkaar en hop, daar komt alweer een teatertekst te voorschijn. Het resultaat is deze week in het Stuc te zien: *E stato costi* van de Italiaanse schrijfster Natalia Ginzburg werd bewerkt tot *Gebeurd in Turijn*.

Teatermakers gebruiken wel vaker een literaire tekst als uitgangspunt voor hun stukken. Twee mooie illustraties daarvan, allebei met de charismatische Dirk van Dyck, waren dit seizoen al in het Stuc te zien. Van Dyck monologeerde teksten van Henri Michaux tot *De mensenslinger*, samen met Turbiasz en Dehollander speelde hij *Marche funèbre pour chat*, naar een roman van Gombrowicz. Dat leverde uitstekend teater op. Het maakt meteen duidelijk dat werken met prozateksten wel degelijk kan.

Lezen

Maar zo evident is dat niet. Hoewel er natuurlijk leestheater bestaat, en heel veel

toneelstukken beter zijn als je ze leest (de meeste stukken van Claus bijvoorbeeld), worden romans en verhalen geschreven om gelezen te worden, teater om gespeeld te worden. Om van een roman een goeie teatertekst te maken moet je dan ook flink wat ingrepen doen. Van Dyck en de zijnen begrepen dat: in *Marche funèbre* zie je geen roman van Gombrowicz, en zo hoort het ook. *Gebeurd in Turijn* daarentegen is een verhaal gebleven. Een ongetwijfeld mooi verhaal als je het leest, maar op de scène werkt het niet.

Albino en Albina zijn getrouwd, maar niet gelukkig. Er is een kind geweest, maar het is gestorven. Is er gebrek aan liefde? Of is er nooit liefde geweest? Die vragen worden gesteld, maar een antwoord komt er niet, het falen van hun relatie heeft iets ongrijpbaars. Albino en Albina cirkelen rond elkaar in fragmenten die de tijd die zij samen doorbrachten bestrijken. Zij dialogeren niet, praten naast elkaar. Tussen hen in, als een soort van mediator, staat de schrijver Augusto.

Albino en Albina praten over hoe zij verliefd werden, wat ze leuk vinden aan elkaar, hoe ze uit elkaar dreven. Albino heeft iemand anders. De konklusie is modicus en ligt voor de hand: niemand houdt van niemand, hoe het komt weten we niet. Alberto zegt: "Het is werkelijk moeilijk te weten wat er in ons omgaat. Ik heb nooit iets van mezelf begrepen." Dat zal Alberta ook wel denken, want op het einde van het stuk zwaait zij met een pistool en zegt: "Ik heb op zijn ogen geschoten."

Sober

Het boek van Ginzburg heet een "sober verslag van een klein menselijk drama" te zijn. Dat heeft zijn weerslag op het decor: een tweepersonsbed, daarboven twee banale schilderijtjes, ernaast een stapeltje boeken. De tekst wordt onderkoeld gebracht. Door de fragmentarische, niet-lineaire vertelwijze is er geen spanning. De kilte hangt in de hele zaal. Dat moet misschien de huwelijksfeer weerspiegelen, maar raken doet het niet. Af en toe valt er een leuk stukje te horen, maar door de band is het saai en je gerust een kwartier overlaan zonder iets gemist te hebben.

De confrontatie met een prozawerk is voor de acteurs (die nogal tam spelen) misschien wel boeiend, voor de kijker is het dat zeker niet. Aan het verhaal van Ginzburg wordt geen ekstra dimensie toegevoegd. Alles bij mekaar is *Gebeurd in Turijn* een overbodig stuk, de zoveelste flauwe variatie op de vaststelling dat het niet goed klikt tussen jongetjes en meisjes. Chris Isaak zingt daar drie minuten over en je bent er een uur stil van. Dit stuk duurt een uur en je bent het na drie minuten vergeten.

Johnan Reyniers

Tot de teksten die aan Plautus zelf toegeschreven worden, behoort Aulularia. Deze komedie verhaalt over de perikelen van de vrek Eucio. Wanneer deze een pot (aula) vol goudstukken vindt, veranderd zijn leven in een angst-psychose. De vrees om de pot en daarmee de goudstukken kwijt te spelen, domineert zijn leven totaal. Molière en Hooft putten uit dit stuk hun inspiratie voor respectievelijk l'Avare en Warenar. De Vlaamse twaalfjarigen die voor de 'eerste latijnse' gekozen hebben, leren door een transkriptie van dit stuk in het handboek 'Itinera' dan weer het verschil kennen tussen een datief en genitief. Om maar te zeggen: het Campustoneel heeft een echte klassieker gekozen als eerste productie van dit 'seizoen'.

Goudstukken

Laat de keuze van 'Aulularia' dan enigszins evident zijn, het bestaan van het Campustoneel is dat minder. Het is immers de uitdrukkelijke bedoeling van het Campustoneel om een gezelschap te vormen met toneelamateurs uit alle geledingen van de KU Leuven, zowel academici, als personeel als studenten. Het feit dat dit aardig lukt is eigenlijk een prestatie op zich. Eén van de meer 'bekende' initiatiefnemers is Jan De Vuyst, doorgaans directeur Studentenverenigingen en bij gelegenheid toneelregisseur. Een andere bekende naam in het gezelschap is Herman Torfs, directeur Informatie en Onthaal, bezieler van de universitaire kaartklub en vorig jaar reeds actief in de Cato-voorstelling 'Ghandi'.

Walter Pauli
Ria Vandermaesen

'Gebeurd in Turijn' op maandag en dinsdag in het Stuc om 20.30 u, toegang 220/300 fr.

Studenten bezetten partijgebouwen KUL, VUB, RUG, samen woest

Woensdag, wanneer in de Vlaamse Raad het ontwerp-dekreet-Coens ter sprake komt, zal het massale studentenprotest wel niet onbesproken blijven. Oriënteringsexamens, universitaire expansie, studietoelagenverlenging, om maar enkele actiepunten te noemen, gingen er bij de studenten niet in. Dat bleek vorige woensdag nogmaals met de bezetting van de partijgebouwen van de coalitiepartners.

Het begon allemaal op 11 november, toen de Leuvense studenten landbouw- en burgerlijk ingenieur thuis bij Coens protesteerden tegen de politieke koehandel inzake universitaire expansie. Na een reeks fakultaire acties stapten op zes december in Leuven zo'n 4000 mensen mee op in een betoging. Ondertussen werd een nationale betoging in Brussel voorbereid. Die samenwerking sloeg blijkbaar aan. Op initiatief van Loko werden vorige week woensdag de partijgebouwen van de coalitiepartijen bezet.

De eerste plannen rond de actie kwamen er in de kerstavakantie. Samen met de studenten van VUB en RUG zo Loko aan de verschillende partijvoorzitters een platformtekst met de gezamenlijke studenteneisen ter ondertekening voorleggen. Ondertekenden ze de tekst niet, dan zou dat betekenen dat ze ingaan tegen de eisen van een van de grootste belangengroepen in verband met het dekreet. In een democratisch ingesteld land ligt dat niet voor de hand. Dat kan woensdag natuurlijk tijdens een discussie

uitgespeeld worden door de (schaarse) politieke tegenstanders van het ontwerp-dekreet, of van sommige artikelen ervan.

De gelijktijdige bezetting van de drie partijgebouwen lukte. Bij de VU boekten de studenten van de RUG onmiddellijk succes. Chris Vandebroek en Nelly Maes ondertekenden het eisenplatform van de studenten. Vreemd, want enkele maanden eerder deden ze hetzelfde met het politiek akkoord over universitaire expansie, dat juist de aanleiding was voor de acties. Van een politieke koehandel gesproken.

In het SP-partijgebouw ging het minder vlot. Voorzitter Vandebroek hield zich op de vlakte toen de VUB-studenten met het eisenplatform afkwamen. Toen duidelijk werd dat hij niet bereid was het dekreet te ondertekenen, kozen de studenten voor een bijna ridikule oplossing. Ze stelden de voorzitter voor dat hij een perstekst van de SP, waarin tegen oriënteringsexamens en vóór meer studenteninspraak gepleit werd, zou ondertekenen. Vandebroek zag hier natuurlijk geen gat in.

Briefopener

Het hoofdkwartier van de CVP was niet alleen de moeilijkst in te nemen stelling, het was ook de enige plaats waar rijkszwacht en binnenlandse veiligheid ingeschakeld werd. De Leuvense studenten wisten vrij gemakkelijk door te dringen tot de zesde verdieping van het gebouw, waar Van Rompuy aan het vergaderen was. De voorzitter wist echter te ontkomen, en de delegatie van Loko moest zich tijdelijk tevreden stellen met Leo Delcroix, nationaal partijsecretaris van de CVP, en ooit nog vice-preses Klio.

Delcroix staat bekend als vurig voorstander van de universitaire expansie,

vooral van de integratie van de Economische Hogeschool Limburg (EHL) in het Limburgs Universitair Centrum. Heel erg tevreden met het bezoek van de studenten zal hij dus wel niet geweest zijn. Toen de actievoerders (behalve Ronny Tielen) om vijf uur, na een half uur bezetting van het kantoor van Delcroix, naar buiten gingen om naar de radio te luisteren, greep Delcroix de geboden kans om hen een hak te zetten. Hij sprintte naar de deur, sloot die, gooide de spandoeken uit het raam en prikte een dertigtal ballonnen van Loko kapot met zijn briefopener.

Rond half zes arriveerden een aantal Brusselse politiemannen met enkele figuren in lange regenjassen. Dertien studenten sloten zich op in het bureau van de secretaresse, die in de kamer bleef. De rijkszwacht en de binnenlandse veiligheid kwamen aan en beschuldigden de actievoerders van huisvredebreuk en 'gijzeling' van de secretaresse. Na een uur onderhandelen, en de belofte van de rijkszwacht dat ze de zaak zo zouden laten, deden de studenten de deur open, waarop de politie binnenkwam en hun identiteitskaarten overschreef.

Van Rompuy was intussen bereid om een delegatie van de studenten te ontvangen. Om acht uur begaven de actievoerders zich naar het gebouw waar de voorzitter zich bevond, en vijf van hen hadden tot ongeveer elf uur een gesprek met hem. Alle studenteneisen werden besproken, maar Van Rompuy en Delcroix gaven op geen enkel punt toe.

Ondertussen was er onder de studenten een felle discussie ontstaan over de vraag of ze het gebouw verder zouden bezetten - wat vooraf afgesproken was - of niet. De twee andere partijgebouwen waren immers al lang niet meer bezet. Toen de afgevaardigden die met Van Rompuy gepraat hadden terugkwamen, wilde ongeveer de helft naar Leuven vertrekken. Na nog wat intern geharrewer werd de laatste trein naar Leuven genomen, die van 00.15 u. Hopelijk blijft woensdag dat de actie niet tevergeefs was.

Ronny Tielen
Koen Hendrickx

ONZE STUDENTENPRIJS

DEZE MAAND IN

DWB

DIETSCHTE WARANDE & BELFORT

TJDSCHRIFT VOOR LETTERCUDE

December '90

Drie debuten: Enkels, Todoroff, De Winne
Dertig jaar Joachim Stiller

M.J.G. de Jong over de moderne Japanse roman
Nederlandse en Vlaamse literatuur tijdens de bezetting

■ Wil je zelf ook eens nagaan hoe het komt dat DWB al 136 jaar lang één van de meest gezaghebbende literaire tijdschriften in Vlaanderen en Nederland is? Aarzel dan niet en profiteer van ons uitzonderlijke studentenabonnement: je loopt vlug even langs bij **Boekhandel Peeters, Bondgenotenlaan 153**, je laat daar je studentenkaart even zien en je betaalt slechts **800 fr.** voor een abonnement. Als je je aanmeldt vóór 15 februari krijg je daarbij het nummer van december 1990 nog eens **cadeau**. (Je kunt ook overschrijven op KB 431-0562231-86 van Peeters, met vermelding 'Nieuw ABO DWB 91'. Vergeet dan niet een kopijetje van je studentenkaart te versturen!)

Over economie en ecologie De groene laarzen van Ekonomika

Vorige woensdag, 9 januari, organiseerde Ekonomika hun 'Zevende Milieudag'. 's Avonds in Alma 2 babbelden verschillende grote namen volgens het BRT-koncept 'De Zevende Dag' over ons milieu. Het Mina-plan van minister Kelchtermans, het milieubewustzijn van grote bedrijven, geluidshinder, katalysatoren, file-problemen, Center Park en Greenpeace passeerden achtereenvolgens de rij. Over economie en ecologie.

Minister Kelchtermans beet de spits af met zijn Mina-plan, waarin gepleit wordt voor preventie van milieuvuiling. Inzake afval moet bijvoorbeeld na preventief optreden aan recycling gedacht worden. Het resterend afval moet verbrand en eventueel gestort worden. De fundamentele preventie-optie van Kelchtermans blijkt in praktijk echter van verre van optimaal uitgebouwd te zijn. Er worden nog te vaak end of the pipe-maatregelen genomen, waarvoor de overheid - mét belastinggeld natuurlijk - moet opdraaien. De vervuiler betaalt immers nog steeds niet genoeg.

Een ander voorwerp van kritiek vormt Kelchtermans' uitspraak uit 1989 dat "in '95 alle Vlaamse oppervlaktewateren proper moeten zijn." Kelchtermans erkende noodgedwongen dat wanneer de huidige toestand van de oppervlaktewateren verder evolueert, deze er in '95

niet beter, maar erger dan ooit aan toe zullen zijn. Hiermee was meteen de meest kritische fase van de gespreksavond afgesloten.

Files

Een tweede gesprek vond immers plaats tussen twee hooggeplaatste personen van *Procter and Gamble*, bekend van Dash, Ariël en Drefit, en van *Henkel*, bekend van Persil, Dixan, Silan, Pritt en Patex. Wanneer gepolst wordt naar het milieubewustzijn van deze bedrijven, blijkt dat zij tegenwoordig inderdaad belang hechten aan het milieu. Tenminste toch aan het milieulabel van de bovenvernoemde wasproducten. Uit een marktstudie van P&G blijkt immers dat wanneer producten een gelijke kwaliteit en een gelijke prijs hebben, het product met 'de bonus' (bijvoorbeeld milieuvriendelijk) gekocht wordt. Alhoewel de grote meerderheid van de consumenten beweert extra te willen betalen voor een groen product, blijken deze woorden zich niet om te zetten in het effectieve koopgedrag.

Het op de markt brengen van producten met een goede prijs-kwaliteitverhouding en een milieuvriendelijk tintje is inspelen op een gat in de markt en als dusdanig een goede marketing-strategie. Wanneer de verantwoordelijke van P&G België beweert dat "bedrijven de konsument helpen milieuvriendelijk worden", als zouden zij de klant een milieugeweten schoppen, is dit een fikse draai aan de werkelijkheid geven. Helaas werd door Tony Van den Bosch, de moderator, weinig weerwoord gegeven.

(Foto Hielke Grootendorst)

Daarvoor bleek hij te weinig op de hoogte van het thema.

Het file-probleem is volgens de economische adviseur van Febiac (de vereniging van autoconstructeurs) een gevolg van de groeiende mobiliteit (40% in '90). Volgens hem kan van een beperking van het aantal auto's geen sprake zijn, wat natuurlijk niet wegneemt dat er kan gesproken worden over het beperken van het autorijden. Konkrete voorstellen kwamen van senator Magda Aelvoet (Agalve), die de prijs aan de benzinepomp wilde verhogen. Uit studies uit ons omringende land bleek dat de beste manier om weloverdacht met brandstof van auto's om te springen is, voelen hoe duur men zich beweegt.

Gloeps

Over katalysatoren mochten twee autobedrijven en een verantwoordelijke van de overheid hun zeg doen. Niet bepaald een gelukkige panel-samenstelling: kritische bemerkingen uit milieubewuste hoek ontbraken hier totaal. Dit geldt ook voor de babbel over

Center Parcs. Twee verantwoordelijken van Center Parcs zetten de voordelen van Center Parcs in Maasmechelen uiteen: werkgelegenheid en een verhoogde omzet van de plaatselijke middenstand. Volgens 'Het Belang van Limburg' wil zeventig procent van de Maasmechelse bevolking Center Parcs er dan ook zien komen en wil dertig procent er zelfs werken.

De plaatselijke milieugroeperingen zijn nochtans allebehalve gelukkig met dit geschermd met werkgelegenheid. Zij wijzen op de onverantwoorde verkeers-toename en de hoge natuurwaarde van het bedreigde gebied. Het bungalowpark moet volgens hen op de oude mijnterrenen verschijnen, niet op een kant en klaar natuurgebied, ook al worden "maar tien procent van de honderdveertig hectaren bebouwd". Helaas kwamen de Maasmechelse milieuverenigingen niet zelf aan het woord. Wij vonden hun standpunt in een pamflet op onze stoel.

Over de geluidshinder rond Zaventem werd dan wel een plaatselijke actievoerder gehoord. Wij kunnen de

man zijn problemen inschatten wanneer wij Geusens van de Regie der Luchtwegen zijn plannen voor '91 horen uiteenzetten. "Het is de bedoeling om de cowboys (oude en zeer lawaaierige vliegtuigen die vooral 's nachts vliegen) te vangen, zodat de mensen rond de luchthaven in Zaventem kunnen slapen van twaalf tot vijf uur". Gloeps.

Het knappe initiatief van een debat rond milieu, georganiseerd door mensen die hiermee grotendeels vanuit een andere hoek gekronfronteerden zullen worden, struikelde over het 'Zevende Dag'-koncept. Het vlot over de verschillende thema's heenwalsen leidt tot een gemis aan diepgang. De panelopstelling leek ons ook niet bepaald evenwichtig. Gelukkig kreeg Greenpeace het laatste woord. Wanneer dan echter geïntermeerd wordt naar de promotiekampagne van Elsje Helewaet en Felice Damiano voor Greenpeace, en de voorzitter mag vertellen over de moiste momenten uit zijn carrière als milieukopist, is de maat vol.

Pieter De Gryse
Ria Vandermaesen

ZOEKERTJES

- Gelukkig nieuwjaar! Kassiopea.
- Sorry, afspraak gemist! Wil het gesprek (CLT-rij maandag 24/1) met student rechten (inschrijving Duits/Italiaans) voortzetten op woensdag 16.00 u. in Metropole. Studente L.B.L. jas.
- Goede, Elke, Lesly, Katrin, Julie, Nadine en Gathel, heel veel succes met jullie examens! Julie meters.
- Gezocht: deelnemers voor drie alternatieve reizen naar Praag, Polen, Leningrad en Riga. Pasen '91. Kleine groep. Verlijf in Gastgezinnen. Info: Internationale jongerenuitwisseling, Draakstraat 37 2018 Antwerpen. ☎ 016/60.64.54 (na 19.00 u.)
- Gevonden: 10 jan.: Bruine stoffen tas met cursus Spaans, agenda... Af te halen: Nobelstraat 2. Bellen bij Olivia of Marline.
- Kreatief ben je wel, BB. Gelukkig heb je ook van Nin en daarom pds-44. En het beste voor 1991! Bok.
- Lichtbruin geruite sjaal verloren. Waarschijnlijk in Pieter De Somer Aula, begin vorige week. Vlamingsstraat 27, Stijn.
- e5 slaat d4 en Anabolieke staat een pion voor. Dat is wat anders hé, BB!
- Zjoke, Gelukkige Verjaardag, Stofjong.
- Ekonomie? R.H.?... Misschien helpt de laatste sportkant en euh, ik had geen tijd voor de maraton! Als dat geen identiteitsblootlegging is!
- Diep ongelukkig wil ik u melden dat mijn zwart rijwiel geen kerst- of nieuwjaarsgeschenk was. Gelieve hem terug aan oud baasje te bezorgen en zet hem in de Beriotstraat. Nix, snik.
- Niet-kommerciële zoekertjes worden nog steeds volledig gratis ingeket en gepubliceerd. Binnenengoen voor vrijdagavond in de zoekertjesbus, 's Meierstraat 5.
- Zin in een avontuurlijke reis doorheen Afrika met jeep? Duur ongeveer twee maand, kosten worden gedeeld, ktr J. Vanmarcke, Broekstraat 37, app. 311, Leuven.
- Maribel, is het echt uit met Gaby? Hij kijkt nochtans altijd zóó lief.
- Jo, wil jij ook eens een behaaitje van konijnenvlees, want het zal daar koud zijn in Praag.
- BB, heb jij een monopolie op de witte stukken misschien? Ik heb trouwens nog een bolleke te pellen. Allez, doe je eerste zet maar. KGB.
- 1991: de Neue Aufklärung is dood. Leve de Bond der Belgische duivenmelkers.
- Blauw! Ik loop niet met mijn hoofd in de wolken dus ik hou ik me ook niet bezig met staren naar gebasten plakonds. Meer tips om jullie te lokaliseren. (ps. Maar 75% kans op aanwezigheid en dan nog niet van iedereen?? Is alles of niets, hoor!) X.
- Natuurlijk merken andere jongens dat niet aan jou. Iise.
- Wie nog een kamer zoekt in Brussel, kan eens komen kijken in de Bogastraat 8, 1160 Br. (vlakbij metro en VUB) of bellen naar 02/687.56.66.
- Voor het meisje dat zo vriendelijk was mijn verwaarde horloge (MSI 03.18) terug thuis te brengen. Dikke kus en fel bedankt!! Frank.
- Op straat verloren in de week voor de kerstvakantie: hangende orbel - zwart - in de vorm van een witte. Tegen beloning terug te bezorgen bij Kathleen Dubois, Parkstraat 20. Bij aanwezigheid briefje achterlaten aut.
- Maaïke, Nancy en Nathalie, pas op voor de bosuukertjes! Roel en André.
- Krokodille Dundee is verzod op Nashi - oegpaspas voor knotsgekke toestanden!
- Weegschaaltje uit het wilde westen van Vlaanderen zou eens graag geknuffeld worden.

- Blauw bijna in rouw. Het gebrek aan creativiteit en blue- en white spirit van ons voren (haar?) spiegel waren om u blauw te ergeren. Uw blauwe honger wordt echter toch gestild, want Big Blue strikes back!
- Win een super-de-luxe Blue Bloes-avond. Voor het leukste blauwe zoekertje serveren we u: een etentje Gordon Blue annex Blue Curaçao bij een Blue Velvet video. We've still got a blue blues for you.
- Kamer te huur - oude markt - per 2/2: 4500 bf.; 4 op 5 meter; ongemueibed; badk/wc/keuken gemeenschappelijk. Bellen tijdens de kantooruren ☎ 28.50.85.
- Kommerciële zoekertjes (te huur, te koop, typen) moeten betaald worden. 's Namiddags en 's avonds, in de Meierstraat 5.
- Punkconcert met o.a. Mushrooms, Void Section. Vrijdag 25 januari. Belgisch Congo, 20.30 u., inkom 100.
- Gezocht: iemand die mij op mijn verjaardag ontbijt aan bed komt brengen.
- Het heeft geen naam, maar sommige romanisten zien overal planten waar er geen zijn.
- Jouw ogen verraden alles.
- Jongenskamer te huur, periode febr.-juli (of korter), 4 op 4 meter, zeer rustig, douche, keuken, 3800 fr. per maand. ☎ 015/22.36.46 (weekend).
- Drie plaatsen vrij om mee te rijden op vrijdag- en zondagavond van en naar Merksem, Deurne, Schoten, Brass., Ekeren enz. Bart v.d. Dwey. ☎ 03/645.47.14.
- Quieve. Ik was niet het vergeten. Vergeet jij, maar niet te koop of the grass.

- Deelting-fan k.c., hoe zit dat nu met die jenever en de spaghetti?
- Korrekcie: King GamBit is de naam, alias KGB. Zal ook wel de afkorting zijn van Karпов's Grootste Blunders. We zullen zien.
- Bolleke, dan weet je ook mijn volgende zet... Inderdaad pg1-13. En waar blijven de kusjes? KGB.
- Aan eerste kan GDW: you have to blok around the clock, maar niet overdrijven, hé! Vanwege je teergeliefde klasgenootjes.
- Heleentje en Jantje zeggen goeie-goeie fruitsmoelie aan Carlje en Katrientje.
- Al wie drie weken goeie was fout. Ik ga toch nog winnen met mijn hypothese: een week na de parteeis. Nog even volhouden, E & F.
- Hilde Sonck, "when you are old and grey and full of sleep... take down this book, and slowly read, and dream of the soft look/your eyes had once, and of their shadows deep." (Yeats). Een Germaniste.
- Te koop: gitaar (wit) Fender-replica. 7500 bcf. Joachim Vansteelandt, Begoniastraat 23, 8020 Oostkamp. ☎ 050/82.35.21 (weekend).
- Al uw typwerk op tekstverwerker. Snel en verzorgd. Tabellen geen probleem. ☎ 016/23.46.26.
- Typen van alle teksten & vertalingen, nl Engels-Spaans ☎ 23.54.76.
- Chassepierre '89 en Ansermeun '90. Spaghettivond bij Riet, Koning Albertin. 23. Do 16:1, 20.30 u.
- Ja Els, maar Knorr en Unox koken ook over.
- BB loves NIX very much!

Vakature

Kringraad zal op de volgende Algemene Vergadering (25 januari) overgaan tot de verkiezing van de volgende studentenvertegenwoordigers (m.v.):

1. vertegenwoordiger voor de Onderwijsraad uit de groep Biomedische Wetenschappen
2. vertegenwoordigers voor de Interfacultaire Commissie voor Aggregatie (ICA), waarvan één behorende tot de groep Positieve of Biomedische Wetenschappen en één behorende tot de groep Humane Wetenschappen A of B.

In aanmerking voor deze mandaten komen alle studenten van de KUL die voldoen aan volgende voorwaarden:

1. de kandidaten moeten in de loop van het vorig academiejaar of het academiejaar 1988-89 in één zitting geslaagd zijn. Kandidaten voor de Onderwijsraad moeten bovendien een jaar lid geweest zijn van een POC of Fakulteitsraad.
2. Van de kandidaten wordt een gedegen kennis verwacht in de POK, Fakulteitsraad, Didactische Commissie, Centrum voor Aggregatie, Onderwijswerkgroep van de kring, presidium of Kringraad. Op basis van zo'n ervaring moeten zij grondig op de hoogte zijn van de problematiek inzake onderwijs en medebeheer in het algemeen, of hun toekomstig werkingsdomein in het bijzonder.
3. De kandidaten moeten bereid zijn om hun functie op te nemen volgens de geplengheden van Kringraad. Dit wil zeggen:
 - De vertegenwoordigers worden ex officio lid van de AV van Kringraad (zonder stemrecht). Deze vergadering komt tweewekelijks samen op vrijdagavond en werkt rond de belangenverdediging van de studenten inzake medebeheer, onderwijs, aggregatie en internationale studies.
 - De vertegenwoordigers worden van dichtbij het tot stand komen van de standpunten op de AV door bijvoorbeeld actieve inzet in de werkgroepen die zich bezighouden met deze problematieken.
 - De vertegenwoordigers verwoorden en verdedigen het standpunt van de AV van Kringraad naar de Akademische Raad, Onderwijsraad en ICA, en omgekeerd brengen zij ook regelmatig verslag uit van die vergaderingen op de AV (ook schriftelijk).
 - De vertegenwoordigers bereiden gezamenlijk de vergaderingen voor, om de minime studenteninspraak maximaal te doen renderen.
 - Kombinateis met een zware opdracht binnen de kring (bijvoorbeeld preses) worden over het algemeen afgeraden.
 - Een mandaal als vertegenwoordiger houdt ook technisch en administratief werk in, bijvoorbeeld het schrijven en tikken van nota's aan die raden.

JO MEUWISSEN

Alle verhuur video-, klank- en lichtinstallaties voor fivuen en TD's

BARCOVISION: 5000 fr.

tel. 016/201.301

(advertentie)

Tikkantoor Devano

016/23.98.70

Tekstverwerking
Laserprinting ★ Lay-out
Dactylografie

Boeken, tijdschriften, cursussen, thesissen,...

Professionele aanpak
Jarenlange ervaring

T. & K. Van Nooten-Dehaes
Wilsessesteenweg 54
3020 Herent

(advertentie)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal - 1. Brabantse gemeente met Paardenrennen 2. Groen land - Kernspreuk 3. Op kruisarcering lijkend dekor op Chinees Porcelein 4. Dicht - Ouderwets 5. Stembus - Prijze 6. Zonderlinge - Bijbelse naam 7. Verlichting - Stof die tegen de kou beschermt - Snavel, mond, tong 8. Meisjesnaam - Pers. vnv. 9. Eikeschors - Hulpshcip bij vloedonderdeel 10. Buigt schuin neerwaarts - Afstamming.

Vertikaal - 1. Romeinse geldstukken 2. Joegoeslavisch staatsman, Hond van detektive Van Zwam - Laan 3. Vergissing - Houten lat 4. Raad voor ekonomische aangelegenheden - Nederlands noorlogschrijver 5. Eur. eiland - Sportwedstrijd in Asse 6. Voortreffelijkheid 7. Bevedrig, vergoed - Loot 8. Volksgroepen - Lidwoord 9. Buitenaards wezen - Bijwoord - Insekteneter 10. Brusselse gemeente.

KAFFETEORIEEN

HET SCHYNT DAT EEN MENS, DOOR HET KNIPPIEREN VAN DE OGEN, EEN HALF UUR PER DAG MET Z'N OGEN DICHT ZIJT.

GEZIEN DE ZINLOOSHEID VAN DEZE SITUATIE, HEB IK GETRACHT OM M'N OGEN DE HELE DAG OPEN TE HOUDEN.

ZODAT IK 'SMORGENS NET ZO GOED EEN HALF UUR LANGER KON SLAPEM...

IK HEB ECHTER DOOR DE HEVIGE INSPANNING EEN KRAMP IN DE OOGLEDEN GEKREGEN...

WAARDOOR IK ZE 'SNACHTS NIET EENS MEER DICHT KREEG!

NIX

MAANDAG

- 20.00 u **TEATER** 'De notenkraker', door Ballet Classique de Paris, in de Stadsschouwburg, org. CC Leuven.
- 20.30 u **TEATER** 'Gebeurd in Turijn', door Tom Jansen, Dik Boutkan en Marlies Heuer, in 't Stuc, toegang 220/300.

DINSDAG

- 20.00 u **INFO** Informatieavond over de 'Alternatieven voor legerdienst', in Kleine Aula, org. Dienst Studentenvoorzinningen.
- 20.00 u **VOORDRACHT** Kennismaking met het Oude Egypte, I: De geografie, door P. Diers, in MSI, toegang 90-170, org. Egyptologica Vlaanderen.
- 20.30 u **TEATER** 'Gebeurd in Turijn', door Tom Jansen, Dik Boutkan en Marlies Heuer, in 't Stuc, toegang 220/300.

WOENSDAG

- 20.00 u **VERGADERING** 'Komitee tegen de Golfoorlog'. Acties worden gepland in Elcker-Ik, Blijde Inkomststraat 115.
- 20.00 u **FILM** Italiaans neorealisme: Germania anno zero, een film van Roberto Rossellini (Italië, 1947) u. woensdag t/m dinsdag 22/1, telkens 20.00, in 't Studioke, toegang 100/125, org. DAF.
- 20.00 u **TEATER** 'Gerard de clochard', door E.A.T., in stadsschouwburg, org. CC Leuven.
- 20.15 u **LEZING** Lezing over 'Behoud de begeerte', door Prof. P. Cruysberghs, in HW, toegang gratis.
- 20.30 u **FILM** King Lear (Frankrijk, 1987), een film van Godard, gebaseerd op een gelijknamige toneelstuk van Shakespeare, in 't Stuc, toegang 100/130.
- 23.00 u **FILM** Nouvelle Vague (Frankrijk, 1990), een film van Godard, over een ontmoeting tussen een man en een vrouw, in 't Stuc, toegang 100/130.

DONDERDAG

- 20.00 u **DEBAT** Debat over kunst en economie, met Paul De Grauwe, Erik Antonis, Godfried Van De Perre, Leo De Haes en Johan Thielemans, in CC Oratoriehof, Mechelsestr. 111, org. Oratorienhof.

VRIJDAG

- 20.00 u **INFO** Informatieavond over Erasmus, in MT 10, Grote Aula, org. Erasmuswerkgroep van Kringraad.
- 20.00 u **KONCERT** Harmonieorkest van het Lemmensinstituut, o.l.v. Frans Violet, met François De Backer (trombone), in concertzaal Lemmensinst., toegang 150/200, org. concertvereniging Lemmensinst.
- 20.00 u **KONFERENTIE** Het decreet Coens en Europa '92, met Danny Vandembroucke, onderzoeksassistent van de faculteit landbouw, in 't Stuc (1ste verdiep), org. MLB.
- 20.00 u **TEATER** 'Aulularia', een voorstelling door Campustoneel, in Aud. Minnepoort, org. CC Leuven.
- 20.00 u **TEATER** 'Gerard de clochard', door E.A.T., in stadsschouwburg.
- 20.30 u **FILM** Nouvelle Vague (Frankrijk, 1990), een film van Godard, over een ontmoeting tussen een man en een vrouw, in 't Stuc, toegang 100/130.
- 23.00 u **FILM** King Lear (Frankrijk, 1987), een film van Godard, gebaseerd op een gelijknamige toneelstuk van Shakespeare, in 't Stuc, toegang 100/130.

ZATERDAG

- 20.00 u **HERDENKING** Patrice Lumumba, in Internationaal Centrum Brussel, afspraak: 19.00 u 't Stuc, org. Internationaal Centrum (CIC).
- 20.00 u **TEATER** 'Vlinders zijn vrij', door De Dijezone, in de stadsschouwburg, org. CC Leuven.

MAANDAG

- 20.30 u **FILM** Animatiefilms van de 'Quay brothers'. Kunstzinnige kortfilms met een grote culturele achtergrond. Programma 1., in Auditorium Vesalius, org. DAF.
- 22.00 u **FILM** Kortfilms van de 'Quay brothers', cinematografische equivalenten van Kalka, Stravinsky, de Ghelderode of Janacek.

ALFA

Di 15/1 om 20.00 u: Lezing van Van Doorselaar over archeologie in West-Vlaanderen, in MSI 00.28, ink. 40.

EOOS

Ma 14/1 om 20.00 u: Vergadering feestmaand, in de permanente. Di 15/1 om 21.00 u: Redactievergadering, in de permanente. Wo 16/1 om 20.00 u: Parteeis-permanentie-vergadering, in de permanente.

HISTORIA

Di 15/1 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in Permanentie. Do 17/1 om 22.00 u: Danskursus, in Arenberginstituut.

KLIJ

Di 15/1 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in 's Meiersstraat 5.

MECENAS

Do 17/1 om 13.30 u: Stromingen tijdens de jaren tachtig, breuk of continuïteit?, door Mark Bourgeois, in MSI, lokaal 91.19, ink. 20.

PSYCHOLOGISCHE KRING

Do 17/1 om 21.00 u: Pre-parteeis Party, in Shrnk, ink. gratis. Ma 21/1 om 20.00 u: Raad van Beheer vzw Psychologie, in kringlokaal.

ROMANIA

Do 17/1 om 20.00 u: Presidiumvergadering.

VRG

Ma 14/1 om 18.00 u: Studentenraad over de Erasmuskriteriën, in Nieuwe Valk, lokaal 01.01. Di 15/1: VRG Jobbeurs. Wo 16/1: VRG Jobbeurs.

VTK

Ma 14/1 om 20.00 u: Erasmusbijeenkomst voor alle geïnteresseerden, in Auditorium De Molen.

WINA

Di 15/1 om 22.00 u: Presidiumvergadering.

"De Egyptenaren konden wél tekenen"

In tegenstelling tot wat wel eens gedacht wordt, is het stripverhaal geen Belgische uitvinding, en begint de stripgeschiedenis dus niet bij Hergé en zijn *Kuifje*. Wanneer ze dan wel aanvangt, is moeilijk precies uit te maken, omdat men daar geen eksakte datum op kan plakken. Net als bij het ontstaan van nieuwe stromingen in de kunst, is zo'n begin immers vooral een kwestie van interpretatie. Vast staat alleszins dat we zowat honderd jaar vóór *Kuifje* al een medium kunnen terugvinden dat voor stripverhaal kan doorgaan. Dit alles, en nog veel meer, zal stripdeskundige Pascal Lefèvre vanaf volgende week duidelijk maken in een door 'Open Ogen' georganiseerde cursus 'Stripgeschiedenis' in CC 'De Romaanse Poort'.

Vooral eer van stripgeschiedenis sprake kan zijn, moeten we uiteraard weten wat er precies onder de term strip begrepen wordt: een verhaalvorm waarbij tekst en beeld niet zonder mekaar kunnen omdat ze beide een deel van de nodige informatie bevatten. Zo komen we in de 19de eeuw terecht bij Töpffer. "Töpffer is een eerste belangrijke auteur die ook in grote oplages verspreid werd," aldus Lefèvre, "en daarom heb ik hem gekozen als vertrekpunt." Pascal Lefèvre is niet aan zijn proefstuk toe wat betreft stripkursussen. "Deze cursus is gegroeid vanuit een vorige cursus over de beeldtaal in de strip, die zich concentreerde op de manier waarop beelden betekenis kunnen oproepen. In die cursus gebruikte ik voorbeelden uit verschillende periodes, en het was me opgevallen dat de deelnemers te weinig achtergrond hadden om die pagina's te situëren, zodat het moeilijk was de invloed van de tijdscontext op de semiotiek duidelijk te maken. Voor het begrijpen van sommige betekenisprocessen is het echt nodig om die geschiedenis te kennen, want bepaalde uitdrukkingvormen komen meestal niet uit de lucht vallen maar hebben een lange voorgeschiedenis."

Verdomhoekje

Een probleem voor wie strips wil bestuderen, is het akute gebrek aan ernstige literatuur rond

het onderwerp. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de film, hoewel de strip al heel wat langer bestaat. Dit probleem kent Lefèvre helaas maar al te goed: "Een echte stripgeschiedenis van de strip ontbreekt nog altijd. Je kan je bijvoorbeeld afvragen op wie die beruchte 'Klare Lijn' van Hergé teruggaat, en dan blijkt dat er begin deze eeuw en zelfs vorige eeuw al tekenars een gelijkaardige stijl hanteerden. Langs de andere kant kan je ook de vraag stellen in hoeverre het wel zinvol is om die oorsprong te vatten. Eigenlijk moeten we toch beseffen dat elke vormgeving in een welbepaald tijdsklimaat tot

stand komt. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de Egyptenaren, die geen illusionistische stijl hadden, maar de klemtoon legden op het idee. Een persoon of een voorwerp moest dus met al zijn onderdelen duidelijk zichtbaar uitgebeeld worden. Daarom werden personen getekend in een soort geforceerd profiel waarbij armen en benen naast elkaar getoond werden. Kan je een arm niet zien, dan had die persoon waarschijnlijk maar één arm. Dat is dus niet omdat zij niet konden tekenen of niet beter wisten. Vaak denkt men dat bepaalde stijlen gebonden zijn aan de beperkingen van de artiest maar dat is niet altijd zo."

Het gebrek aan diepgravende studies of moderne analysemodellen rond het stripverhaal is ontgensprekelijk een weerspiegeling van de betuttelende houding van de maatschappij tegenover het medium: niet meer dan een commercieel interessant consumptieproduct. "Het wordt meer dan tijd dat het beeldverhaal uit het verdomhoekje gehaald wordt," beaamt Lefèvre. "Ik ga zeker niet akkoord met kritiekasters die beweren dat de strip een minderwaardig medium is: alles hangt af van wat je met het medium aanvangt. Volgens mij zijn er evenzeer meesterwerken gemaakt als in de film of de literatuur. Bovendien denk ik dat het stripmedium al zijn mogelijkheden nog lang niet heeft uitgeput. Men moet enkel limieten durven te verleggen. Langs de andere kant mogen we ook niet beweren dat strips evolueren van een primitieve vorm naar de perfectie. Wel is het zo dat bepaalde technieken geperfectioneerd worden. Het blijft tenslotte een kwestie van keuzes. Het gebruik van gedachtenwolvetjes bijvoorbeeld duidt niet noodzakelijk op perfectie, het is gewoon een stijlmiddel dat een auteur - al dan niet - hanteert en bepaalde konsekwenties heeft. Een tekenaar die ze niet gebruikt is daarom niet ouderwets."

Hollywood

Het verleden van de strippublikaties is helaas veel te weinig bekend. De laatste jaren worden we weliswaar geconfronteerd met een heuse golf van heruitgaven van de zogenaamde klassiekers van voor WO II, maar eigenlijk richten die herdrukken zich enkel tot de echte 'stripfielen' omdat ze tamelijk prijzig zijn - de modale stripliefhebber is vanzelfsprekend niet geneigd een fiks bedrag neer te tellen voor een product dat hij nauwelijks kan inschatten. Bovendien gaat het gewoonlijk om eenmalige publikaties die achteraf niet meer te verkrijgen zijn. Lefèvre: "Doorgaans kent men enkel wat de voorbije tien tot twintig jaar verschenen is, en heeft men totaal geen benul van wat vroeger reeds gepubliceerd is. Spijtig. Vaak ook denkt men dat sommige vondsten heel vernieuwend zijn, terwijl ze eigenlijk lang geleden al bedacht zijn."

Dat vormt dan ook een van de krachtlijnen van de cursus. "Het is heel interessant na te gaan waarom een bepaalde stijl precies dan tot stand gekomen is, ook bij strips. In Amerika ontstonden

den bijvoorbeeld eind negentiende eeuw de 'comic strips' of 'comics' als een gevolg van de concurrentie tussen de sensatiepers van Hearst en Pulitzer. Zoals de naam aangeeft, waren die oorspronkelijk hoofdzakelijk komisch van aard, en tot pakweg de jaren 30 bleef dat komische element overheersen. Dan pas kwam de grote doorbraak van de avonturenstrip, met grootmeesters als Hal Foster, Alex Raymond, Milton Caniff, enz... Waarom precies begin jaren 30? Een mogelijke verklaring is dat de nood aan hun zeer realistische stijl en eksotische avonturen, die zich meestal afspeelden in verre landen of op andere planeten, een gevolg was van de Wall Street Crash in '29, en al de ellende die dit meebracht. Vandaar ook een groter eskapisme, het willen vluchten uit die realiteit."

Originaliteit

"Een andere verklaring is dat de doorbraak van de realistische strip in Amerika samenvalt met de bloei van het 'epische drama' en het Hollywood-systeem binnen de film... Beide media zijn in de States ongeveer gelijktijdig ontstaan, maar de film heeft ook tijd nodig gehad om een eigen beeldtaal op te bouwen, en kon (nog) niet model staan voor de strip, die dus eigen systemen en konventies moest ontwikkelen. Bij betere auteurs als Winsor McCay met *Little Nemo* of George Herriman met *Krazy Kat* leidde dat tot systemen waar de vormgeving zichzelf ten tonele voert, zijn eigen bouwstenen toont. Bijvoorbeeld een *Little Nemo* die zich bewust wordt van zijn 'vlakke', twee-dimensionele vorm of het kader van het prentje als een fysisch gegeven ervaart, want hij breekt het af. Die auteurs wijzen de lezers op het artificiële van het medium, en dat raakt op de achtergrond in de jaren 30. Vanaf dan probeert de strip in de (commerciële) voetsporen van Hollywood dat realistische beeld na te bootsen, en ook meer filmische technieken zoals montages te imiteren. Sommige stripanalysten vinden dat jammer, en zijn van oordeel dat de strip meer zijn eigen bouwstenen zou moeten tonen in plaats van het 'foto'-realisme na te streven."

Tenslotte benadrukt Lefèvre dat de cursus zeker geen opsomming wordt van droge feiten of tendenzen, maar veeleer een speurtocht naar de belangrijke evoluties. "Een mogelijk gevaar bij zo'n cursus is dat men zich zou beperken tot de grote auteurs. Dat is een klassiek probleem: waar moet je de klemtonen leggen, waar moet je bij stilstaan... Al is het maar om een onderscheid te kunnen maken tussen het eerder triviale werk en het artistiek interessanter. Ik heb me enerzijds laten leiden door de dominante productie, die waar het grootste lezerspubliek zich op richtte - in Vlaanderen zou dat *Suske & Wiske* kunnen zijn. Dat zou ons beeld echter sterk veramen. Daarom besteed ik ook aandacht aan artiesten die misschien minder bekend waren, maar toch heel sterk werk afgeleverd hebben, dat heden ten dage nog niet aan originaliteit heeft ingeboet. Herriman en McCay bijvoorbeeld. Konkrete heb ik geopteerd voor een opdeling in drie periodes, één per les. Aan de hand van illustraties (dia's, video ...) behandelen we eerst de periode tot 1930, met de States en Europa, in een ruimere context geplaatst, dan de klassieke periode in USA (comics) en Europa (de jeugdbladen: *Kuifje*, *Robbedoes*, ...), en tenslotte de vernieuwingen sinds de jaren 60."

Michel Kempeneers

Omdat de cursus 'Stripgeschiedenis' inmiddels is uitgebracht, wordt de reeks herhaald op de zaterdag 26/1, 2/2 en 9/2 van 10.00 tot 12.00 u in lokaal 3 van het CC, Brusselselaan 63. Inschrijvingen (600 BEF, syllabus inbegrepen) dienen vooraf te gebeuren in het CC (☎23.84.27 of 22.45.64).

